

ECO-MINI

Meryem Ekin

Özge Polat

Mesut Miraç Nalbant

Merve Naz Sağır

Dilara Bozkurt

Ceyda Ayık

Özlem Başçı

Türkiye’de Ekonomi ve Konut Sorunu

Dilara Bozkurt

Ülkemizde yaşanan deprem felaketinin ardından ev sahibi olmak isteyen vatandaşlar konut fiyatlarındaki değişkenlikten şikâyet ediyor. Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasının yayınladığı verilere göre konut fiyatları, son 1 yılda yüzde 54 kadar artış gösterdi.

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası yayınladığı verilerden sonra konut fiyatlarının ne kadar arttığına dair internette araştırmalar başladı. Geçtiğimiz yıl ve bu yılın emlak fiyatlarına bakıldığında daha önceki yıllarda hiç satış olmayan Hakkâri 2019 yılında en çok konut satılan şehir haline geldi. 2021-2022 yıllarında ise en çok konut satılan şehir İstanbul, en az konut satılan şehirse Hakkâri oldu.

Konuyu ilişkin açıklamalarda bulunan Anas İnşaat Sahibi Tolga Anas, konutun en iyi yatırım olduğunu söyledi.

Ekonomi konut fiyatlarını nasıl etkiledi?

Son 3 yıla bakıldığında ekonomi konutu büyük ölçüde etkiledi. Altın, dolar ve euro ile kıyaslama yapıldığında büyük bir artış gözlemlendi. Değeri 500 bin olan bir daire 1,5 milyona kadar geldi. Diğer yatırımlara göre büyük artış yaşayan konutun iyi bir yatırım olduğunu dile getirdi.

Ülkemizde yaşanan deprem felaketi ve depremler sektörde ne gibi değişiklik yarattı, fiyatlarda değişiklik yaşandı mı?

Son 3 aydır emlak satışlarında bir gerileme yaşandı depremin de etkisiyle konut satışları düştü fakat fiyatlarda bir gerileme olmadı fiyatlar aynı ama satışta bir düşüş var.

İstanbul da beklenen deprem sizin satışlarınızı nasıl etkiledi fiyatlarda değişiklik yarattı mı?

İstanbul da insanlar daha dayanıklı bölgelere bakmaya başladılar. Müstakil evlere talep daha çok arttı hem deprem felaketi hem de seçim dolayısıyla konut alım satım da düşüş yaşandı. Fakat fiyatlarda bir değişiklik yaşanmadı.

İstanbul'da Konut Fiyatları Yükselişe Geçti

Dilara Bozkurt

Türkiye de yaşanan deprem felaketi gözleri İstanbul'da beklenen büyük Marmara depremine çevirdi. İstanbul da beklenen deprem üzerine İstanbul büyükşehir belediye başkanı Ekrem İmamoğlu nun başlattığı proje ile dayanıksız binaların tespiti yapıldı. Bu çalışmalar sonucunda İstanbul emlak fiyatlarında düşüş yaşanıp yaşanmadığı merak

konusu haline geldi. Bu konuyla alakalı

açıklamalarda bulunan Anas inşaat Sahibi Tolga Anas,20-30 senelik binaların fiyatının yükseldiğini söyledi.

İstanbul'da Beklenen deprem ile dayanıksız olarak belirlenen konutlar boşaltıldı mı ?

İstanbul'da dayanıksız olarak belirlenen konutlar boşaltılmadı. İstanbul'da bu çok zor ve büyük bir maliyet gerekli. İnsanlar hala evlerini boşaltmadı öncelikle insanların bilinçli olması lazım insanlar çürük olarak belirlenen binalarda hala oturmaya devam ediyorlar. Onca canımız gitti fakat hala insanlar canının derdinde değil. Emlak piyasasını ise düşüş yönünde etkilemedi aksine 20-30 senelik binaların fiyatları daha fazla yükseldi.

Yerleşim bölgelerinin zemin yapısı konut fiyatlarını nasıl etkiliyor?

İstanbul Kadıköy, Maltepe, Göztepe'de zemin sağlam değil denize yakınlığından dolayı deniz kumuyula yapılan binalar ile dolu, bu bölgelerde ciddi bir düşüş yaşandı. Bütün İstanbul da ise artık 7 kat ve üstü binalarda satış azaldı insanlar depremden korktukları için daha az katlı binaları tercih etmeye başladı, kimse 7 kat ve üstü bina üretmek de istemiyor almakta. Bu piyasayı ciddi bir şekilde etkiledi önceden insanlar deniz manzarası isterken şu an daha dayanıklı ve az katlı binalar bakıyorlar. İstanbul sancaktepe, çekmeköy sultanbeyli,kadıköye göre daha sağlam bir zeminde olduğu için buralarda ciddi bir artış gözlemlendi.

EKONOMİ EVCİL HAYVANLARI DA ETKİLEDİ

Ceyda Ayık

Evcil hayvan sahipleri artan aşı ve muayene ücretlerinden dolayı hayvanlarının sağlık ihtiyaçlarını karşılamakta güçlük çekiyor.

Yaşanan ekonomik değişimlerle her kesimi etkilediği gibi evcil hayvan sahiplerini de etkiledi. Gelen zamlarla birlikte evcil hayvan sahiplerinin, evcil hayvanlarının aşı ve muayene ücretlerini karşılarken sıkıntı yaşadığı belirtildi. 9 aydır evcil hayvan sahibi olan Sibel Çetin

evcil hayvanının sağlık ve bakım masraflarını karşılarken yaşadığı sorunları aktardı. Çetin,

‘‘Evcil hayvanımın sağlık ihtiyaçlarına eskiye nazaran dikkat edemiyorum. Mevcut ekonomik duruma göre aşı fiyatlarının çok olduğunu düşünüyorum, muayene ücreti fazla gelmese 3 ayda bir sağlık kontrolü yaptırmak, iç organlarının sağlığını incelemek isterim’’ dedi.

‘İnsanların Şikayetçi Olduğunu Görüyoruz’

Veteriner klinikleri, zamlar sonrasında müşteri oranının düştüğünü, evcil hayvan sahiplerinin aşı ve muayene ücretlerinden dolayı şikâyetçi olduğunu söyledi. Alım gücünün düşmesinden dolayı hayvanların sağlık hizmetlerinin tam anlamıyla yaptırılmaması büyük bir kayıp olarak nitelendirildi. Veteriner hekim Fatih Uruk artan ücretler karşısında aldıkları tepkileri paylaştı. Uruk,

‘‘Maddi olarak ilaçların, aşıların, verdiğimiz hizmetin bedelinin artmasından dolayı insanların şikayetçi olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla müşteri potansiyelinde bir düşüş oldu’’ diye konuştu.

KAYSERİ’DE RAMAZAN ÖNCESİ PAZAR FİYATLARI EL YAKTI!

Merve Naz Sağır

Her sene olduğu gibi bu yılda gelişile İslam alemini heyecanlandıran Ramazan ayı semt pazarlarını harekete geçirdi.

2023 yılının ramazan ayına bir hafta kala pazar fiyatları incelendi. Kayseri’de bir semt pazarında tezgahların nabzı yoklandı.

PORTAKAL VE MANDALİNAYA BÜYÜK İLGİ

Mevsim göz önünde bulundurulduğunda meyveler arasından en çok satış yapan portakal ve mandalınanın kilosu 12,5, elmanın kilosunun ise 10 lira olduğu görüldü. Meyvelerin içinde zirveyi bırakmayan muz, kilosu 16,5 lira ile yerini korudu. Kivinin kilosunun ise 12,5 olduğu görüldü.

Sebze tezgahlarına bakıldığında kilosu 20 olan salkım domates ve patlıcan, sebzelerin içinde zirveyi beraber paylaştı. Havucun kilosu 10, Patlıcanın kilosu 20, turpun kilosu 10 liraydı. Kayseri semt pazarında ramazan öncesi sebze fiyatlarından kabak 10, salatalık 15, limon 10 lira ile bu haftayı kapattı. Haftaya ramazan ayı ile birlikte fiyatların artıp artmayacağı merak konusu oldu.

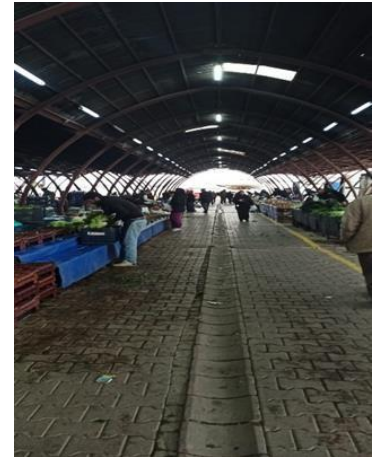
Bir semt pazarındaki tezgahtara göre, sebze fiyatları bir süre sabit kalacaktı. Fakat başka bir tezgahtar: 'Bunu kimse bilemez. Kur ve dövizin, tarıma bağlı olan ürünlerin üzerindeki etkisi fiyatları değiştirmekte,' dedi.

BAKLİYAT TABLOSU

Ramazan öncesi semt pazarında bakliyatların fiyatları ise şöyleydi: Nohutun kilosu 60, fasulyenin 50, yeşil mercimeğin 40, bulgurun 25, temel ihtiyaç gereksinimlerinden olan bal, tereyağ, zeytin, patates ve soğanın kilosu sırası ile 120, 150, 100, 8,5 ve 4,5 lira olduğu görüldü.

Ayrıca Kayseri’de bulunan semt pazarında bir çok tezgahtarların, sattıkları meyve ve sebzelerin fiyatlarını akşama doğru indirdikleri teyit edildi.

TARLADAN PAZARA KADAR ÇİFTÇİNİN SERÜVENİ

Özge Polat

Tarım ülkeler açısından kritik öneme sahip üretim kolları arasında yer alıyor. Yerleşik hayata geçilmesi ile birlikte tüm medeniyetler için tarım başlıca geçim ve üretim kaynağı, çiftçilik ise en temel mesleklerden bir tanesi. Biz de işin ayrıntısını öğrenmek için tarımla ilgilenen mersinli Mahmut CİĞER'e bazı sorular sorduk.

1- Kendinizi tanıtarak başlayabilir misiniz ?

Merhaba ben Mahmut CİĞER. 23 yaşındayım, Mersin doğumluyum. Burada yaşıyoruz. Çukurova Üniversitesi ziraat mühendisliği tarım ekonomisi bölümünde okuyorum.

2- Bu işi severek mi yapıyorsunuz yoksa baba mesleği

olduğu için mi sevmek zorundasınız?

Aslında ben bu işi seviyorum. Ama baba mesleği olmasaydı bu işi yapar mıydım bilmiyorum. Hem baba mesleği olduğu olduğu için biraz mecburen çalışmış gibi oluyoruz ama ben birlikte çalıştığım insanları ve ortamı da yani köyü çok sevdiğim için bu işi severek yapıyorum diyebilirim.

3- Tarımda karşılaştığınız olumsuz durumlar nelerdir?

Mesela biz domates ektiğimiz için belirli bir sulama periyodu var. Haftada iki veya üç kez sulanıyor en az. Ama böyle sonbahara yakın havalar biraz soğumaya başlayınca akşamdan sabaha kadar çığ yağıyor. Bu durumda da domatesler mecburen ıslanıyor. Sizin de sabah su veya gübre vermeniz gerekiyor periyoda göre. Ama o şekilde ıslak halde verirseniz çeşitli hastalıklar bulaşabilir bitkiye. Bu durumda sabah erken vakitte su/gübre veremeyiz çünkü domatesler ıslak. İkindiden erken vakitte de veremezsiniz çünkü hava kötü olduğunda erkenden çığ yağmaya başlar. Öğlen saatlerinde az biraz su vererek o zamanı öyle geçiririz. Yani hastalanmasın diye sulamayız ama ölmesin diye de az biraz sularız.

Sulama günlerinde sulama işini bitirip başka işlerinizi halletmeniz gerekcek, günü sadece sulama ile tamamlayamayız.

4- Bir gününüz nasıl geçiyor?

Her yıl temmuz ayında domates ekip yetiştiriyoruz. Onun haricinde kivi ağaçlarımız var, onlara bakıyoruz. Bir günümüz nasıl geçiyor diye sormuşsunuz. Şöyle ki, sabah erkenden kalkıp kahvaltı yapıyoruz. Sonra o gün hangi iş varsa ona yöneliyoruz.

Mesela domateslerin yabancı otları temizlenecekse onu, fazla dallar alınacaksa onu veya bazen bir sürü iş aynı anda denk gelir yapılması gerekir. Öyle durumda da iş dağılımı yaparız, mesela erkekler yabancı otları temizlerken

kadınlar domatesin sarkan dallarını bağlarlar. Dağılmasın diye yani. Dalları bağlama işi zordur, genellikle işçi getirilir, ücret ödenir ve tarlanızda çalıştırırız. Mesela böyle bir günde 10-10.30a kadar çalıştıysanız öğlen olmadan bir mola verirsiniz. İşçiler dinlenir, atıştırmalık bir şeyler yerler, su içerler. Sonra 12.30-13 bazen işin ve havanın sıcaklık durumuna göre 13.30'a kadar yine çalışılır. Sonra öğle yemeği molası verilir. Genelde 15e kadar dinlenilir, sonra devam edilir. Sonra 16.30 gibi veya bizim orada genellikle ikinci namazı vaktinde bir mola daha verilir. Sonrasında da işçilerin 8 saati dolduğunda sabah işe başlama durumuna göre bu saat değişir. İşçilerin 8 saati dolunca onları evlerine bırakırız. İşçi çalıştırdığımız günlerde günümüz bu şekilde geçer. Bazense onları bıraktıktan sonra biz çalışmaya devam ederiz hava kararana kadar. Ama bu her zaman böyle olmaz, o günkü işin yoğunluğuna göre. Aslına bakarsanız çalışmak isteyene iş hiç bitmiyor, hele de tarlada. Genellikle bir gün böyle geçiyor. Biz şu an sadece kivi ve domates yetiştiriyoruz. Bizim çevremizdekiler de böyle hatta çoğunluk sadece domates. Bunun yanında az da olsa salatalık, karnabahar ve fasulye yetiştirenler de var ama çok az bunların sayısı.

5- Geçmişe oranla şu an çiftçilik nasıl? İlk başladığınız fiyatlarla şimdiki fiyatlar arasında karşılaştırma yapabilir misiniz?

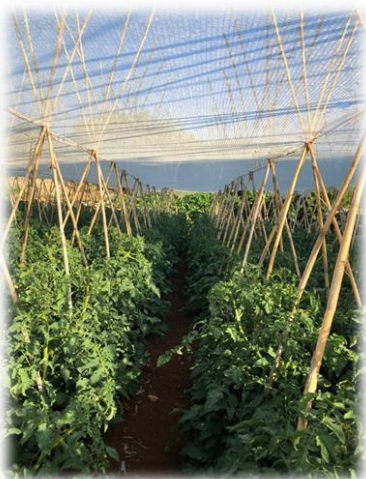
Biz küçük çiftçi olduğumuz için yani diğer büyük tarla sahipleri gibi 30-50-100 dönüm alan ekmediğimiz için şu an küçük çiftçiler geçmişe oranla daha az para kazanıyor. Tabi bunun enflasyonla da ilgisi var biraz. Bizim ektiğimiz alan 5 dönüm kadar bir yer onunda her köşesinde domates eksek 15 bin domates ekebiliriz. Mesela eskiden ekiyorduk ama maliyetler arttığı ve kazanç düştüğü için şu an 810 bin civarı domates ekiyoruz. Bu da her geçen yıl daha da azalıyor.

Diğer soruya gelecek olursak, ben küçükken domates fidesini 50 kuruşa aldığımızı hatırlıyorum. Şu an 3 ya da 4 lira olması lazım. Ondan başka mesela biz domates ekmeden önce tarlaya dezenfekte gibi bir şey veriyoruz. Gaz deniliyor ona. Geçen yıl 800-1000 liraydı bir termos gaz. Bu yıl 3 bine yakın bir fiyatta. Bizim tarla için de yaklaşık 15-20 termos verilmesi lazım. Her yıl verdiğimiz amonyak, potasyum, nitrat gibi gübreler var ama fiyatları net bilmiyorum.

6- Tohum fiyatları ne durumda? Gelir-gider durumları nasıl? Geliriniz giderinizi karşılıyor mu?

Tohum fiyatları sürekli artış halinde. Bu yıl en ucuz tohum 3-4 lira olur diye düşünüyorum. Bu normal bir domates tohumu tabii. Bir de bunun aşılı olanları var. Hastalığa karşı ve yüksek verimli olması için aşılı fideler satılıyor. Yıllar önce tohum 1 lirayken o aşılı tohumlar 5 liraydı. Şimdi ne kadardır bilemiyorum. 5 lira veya 1 lira ucuz görünüyor ama binlerce tohum ekildiğinde pek öyle değil durum.

İlaç, gübre ve fiyatları her yıl artıyor giderler de bu durumda her yıl artmış oluyor. Gelirimiz giderimizi şimdiye kadar karşıladı. Zarar ettiğimiz zamanlar da oldu. İlaç, gübre borcunu ödeyemediğimiz zamanlar olmuş eskiden. Ama onları aldığımız adamlar tanıdık olduğu için sorun çıkarmamışlar. Kısaca şöyle söyleyebilirim ki gelir durumu dengesiz oluyor.

7- Ülkemizde gıda sektöründe ihracat yasaklanırsa fiyatlar düşer mi?

Fiyatlar hiçbir şekilde düşmez bence. Herkes bunu ister ama böyle bir şeyin olacağını da sanmıyorum. Zaten ihracat olmadığında çiftçi, yetiştirmek konusunda endişeye düşüyor hemen. Çiftçinin ürettiği mal hem yurtiçine hem de yurtdışına çok rahat yetebilir. Fiyatlar maliyet yüksek olduğu için yüksek oluyor mecburen. İhracat olmasa bile bize her hafta gelen alıcılar yine aynı miktarda ürün alacaklar. Bu sefer fazla ürün çiftçinin elinde kalacak, satamayınca da çöpe gidecek. Bu da zarar olur.

8- Yetiştirilen mahsuller yağmurdan ve rüzgardan etkilenmemesi için ne gibi önlemler alıyorsunuz?

Seralar çok bilindik bir yöntemdir evet ama biz yapmıyoruz. Ailem yaşlı insanlar olduğu için sera sıcaklığında çalışamazlar. Sera çok mantıklı evet ama onun da kendine göre eksiklikleri var mesela bitkilere bir hastalık bulaşsa çok çabuk yayılır havayı siz kontrol ettiğiniz için.

Biz normal domateste yağmur ve rüzgar için pek bir şey yapmıyoruz. Yağmur için yağmur yağdıktan bir gün sonra mutlaka ilaçlama yapıyoruz. Hatta bazen yağmur yağdıktan sonra o gün içinde yağmur damlaları kurursa o gün bile ilaç verebiliriz. Çünkü yağmur yağınca domateste hastalıklar ortaya çıkmaya başlıyor. Yağmurdan sonra mutlaka ilaçlama yapılır sağlıklı mahsuller elde etmek için.

9- Tarımla uğraşmak isteyenlere tavsiyeleriniz nelerdir?

En önemlisi bir yıllık ekeceği ürünün masrafını hesaplayıp o parayı kenara ayırsın ve öyle başlasın işe. Cebindeki son kuruşa kadar oraya yatırıp bir şey beklemek yanlış olur başlangıç için.

Türkiye'nin Zengin Madeni: Bor!

Dilara Bozkurt

Dünyadaki bor rezervlerinin yüzde 73'nün Türkiye'de bulunduğu bor madeni, ülkemiz ekonomisine büyük katkı sağlıyor.

Bor madeni, "B" simgesiyle gösterilen sert yapılı ve ısıya karşı dayanıklı olan bir elementtir.

Son dönemlerde ismini sıklıkla duyulan bor madeni, Türkiye'de Eskişehir (Kırka), Kütahya- (Emet,) Balıkesir (Bigadiç), Bursa(Kestelek) şehirlerinde bulunuyor. Şehirlerden alınan Bor madenin yüzde 36'sı cam, yüzde 9'u temizlik (deterjan), yüzde 7'si tarım ve yüzde 18'i diğer ürünlerde kullanılmak üzere işleniyor.

BOR ÜRETİMİ:

Ülkemizde çıkarılan bor madeninin işletmesin Eti maden gerçekleştiriyor. Eti maden işletmesi hisselerinin ise 2017 yılında yayımlanan kararname ile Türkiye Varlık Fonuna devredilmesine karar verildi.

Çıkarılan bor madeninin bir kısmı yurt içinde işlenip kullanılırken, büyük bir kısmı da ihraç ediliyor. Bu paha biçilmez zenginlik ekonomiye giderek daha büyük katkı sağlıyor. Hatta 2019-2020 yıllarında pandemi koşullarına rağmen bor satışlarında zirve yapıldı ve 2 milyon 600 ton bor ürünü satıldı. Bor Türkiye'ye yıllık olarak ise 220 milyon dolar ihracat geliri 150 milyon dolar net kar getiriyor.

Bor madeninin ekonomik olarak getirisinin yüksek olması için işlenilmesi de çok önemlidir. Yeterli teknolojiye sahip olan ülkeler Türkiye'den satın aldıklarını işleyip de fazla fiyata ülkemize ve diğer ülkelere satarak daha fazla kazanç sağlar.

Uzmanlar, ülke ekonomisi açısından büyük bir kazanç ve avantajı olan bu önemli kaynağın ülkemizin değeri olduğuna ve bor madeni çalışmalarının zaman kaybetmeden daha da hızlanarak ekonomik katkısının artması gerektiğine dikkat çekiyor.

“ARTIK DÜNYANIN KAYBEDECEK BİR DAKİKASI BİLE YOK”

Özge Polat

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan, BM Genel Sekreteri Antonio Guterres ile birlikte, BM 77. Genel Kurul Başkanı tarafından düzenlenen “sıfır atık” konulu, eş sunucu 105 ülkenin yer aldığı üst düzeyli etkinlikte katılımcılara hitap etti.

Emine Erdoğan, Sıfır Atık projesinin 6. Yılında ABD'nin New York kentinde Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulunda 30 Mart Sıfır Atık Günü özel oturumunda konuşmasını gerçekleştirdi. Konuşmasına 6 Şubat'ta gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depremde hayatını kaybedenleri anarak başlayan Emine Erdoğan, dünyanın birçok farklı yerinden yardım gönderen, yardıma gelen, Türkiye'nin yanında duran herkese şahsı ve Türk halkı adına teşekkürlerini ilettili.

Bugüne kadar BM Genel Kurulunda konuşan ilk Türk Cumhurbaşkanı eşi olan Emine Erdoğan, yeryüzünün bir denge ve ölçü içinde derin bağlarla birbirine bağlı bulunduğunu belirterek, insanların bu mozağın parçası olduğunu, milyonlarca canlı türüne ev sahipliği yapan yeryüzüne ve onun işleyişine saygı duyulması gerektiğini söyledi.

Erdoğan konuşmasında şu sözleriyle dikkat çekti: “Öyle bir dünyada yaşıyoruz ki adeta, ‘görmediğimiz çöp zararsızdır’ düşüncesiyle atıklar en az gelişmiş ülkelere gönderiliyor. Bu atık yığınları, sadece tabiatı kirletmekle kalmıyor, yeni sürüm bir sömürgecilik de üretiyor. İklim değişikliği kaynaklı kuraklık sebebiyle dünyanın farklı yerlerinde hâlâ binlerce çocuk ölüyorsa bu gidişata ‘Dur’ demek için kaybedecek bir dakikamız bile yok demektir...”

“Çevre sorunlarında çözümün bir parçası olma kararlılığımızı sürdürüyoruz.”

Emine Erdoğan, sivil toplum gönüllüleriyle çabaları daha geniş kitlelere yaymak için “Sıfır Atık Vakfı” kurma çalışması içinde olduklarının bilgisini verdi.

Emine Erdoğan son olarak,

“Buradan, ‘Dünyayı ben mi kurtaracağım?’ diye düşünen herkese seslenmek istiyorum: Evet, siz, evet biz, dünyayı kurtaracağız. Zira bu gidişatı tersine çevirebilecek son nesil biziz. En uzun yollar bile bir adımla başlar. Diliyorum bu 30 Mart, geleceğimiz ve ortak evimiz dünya için, birlikte yürüyeceğimiz bir yolun ilk adımı olur” dedi.

SOGEP'den Dezavantajlı Gruplara Yönelik Destek

Meryem Ekin

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı, dezavantajlı gruplara yönelik meslek eğitimleri ile istihdamlarının desteklenmesi yönünde ilk adımlarını atıyor.

Uygulandığı illerde, yerel dinamikleri harekete geçirerek yoksulluk, göç ve kentleşmeden kaynaklanan sosyal sorunları gidermeyi hedefleyen, SOGEP toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılmalarını sağlamak adına çalışmalar yürütmek üzere ilk projelerinin fikir önerilerini almaya başlıyor.

Yalova Üniversitesi'nden SOGEP Projesine Katkı

“Roman Vatandaşlara veya Dezavantajlı Gruplara Yönelik Kaynakçılık Meslek Eğitimleri ile İstihdamlarının Desteklenmesi” SOGEP Projesi

Yalova Üniversitesi Rektörlüğü Himayesinde ve Altınova Meslek Yüksekokulu yürütücülüğündeki SOGEP Projesinin çalışmaları tüm hızıyla ilerliyor. Proje Makine ve Metal Teknolojileri ve Motorlu Araçlar ve Ulaştırma Teknolojileri Bölümlerinden, Kaynak Teknolojisi, Gemi İnşaatı ve Sualtı Teknolojisi Programının öğretim elemanlarının ortak çalışmaları ile yürütülüyor. Proje, hem Meslek Yüksekokulu öğretim elemanlarının kendi arasında hem de Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) Koordinatörü Sn. Murat Özkan ile haftada en az 2 gün olacak şekilde “SOGEP Projesi İstişare Toplantıları” düzenlenerek eksikliklerin tamamlanması ve sürecin sağlıklı bir şekilde yakından takip edilmesi planlanıyor.

İNOVATİF UYGULAMA KARBON AYAK İZİNİ AZALTIYOR

Özge Polat

Tedarik zinciri LogD'nin daha iyi bir dünya ve daha iyi bir gelecek için sürdürülebilirlik taahhüdü çerçevesinde geliştirdiği inovatif uygulaması Milk Run Yönetim Sistemi, binlerce ağacın kesilmesinin önüne geçerek şirketlerin karbon ayak izlerini azaltıyor. Bu sayede lojistik tedarik zincirinde yeni bir dönem başlamış oluyor.

Yüksek operasyon deneyimine sahip bir ekiple teknolojiyi de kullanarak markaların operasyon süreçlerinin takip edilip incelendiği, özel geliştirilen kutulardan oluşan Milk Run Yönetim Sistemi, Lojistik süreçlerinde kullan-at malzemelerin çevreye ve ekonomiye zararını görerek bunu ortadan kaldırıyor. Ayrıca sistem ekolojinin devamlılığını sürdürülebilmesi için markaların sürdürülebilir adımlar atmasına ve şirketlerin döngüsel ekonomisine büyük katkı sağlıyor.

Eko tasarım bilinciyle, malzemeyi kaybetmeden hayat döngüsünde sürekli tutmayı hedefleyerek üretilen kutulardaki geri dönüştürülmüş içerik kullanımını 2025 yılına kadar yüzde yüze çıkarmayı hedefleyen marka, oluşturduğu Milk Run Yönetim Sistemi ile sadece iki ayda binlerce ağacın kesilmesinin ve 1 milyon kg'dan fazla karbon ayak izinin oluşmasının önüne geçti.

Hem çevreye hem de şirketlerin dögüsel ekonomisine katkı sağlayan Milk Run Yönetim Sistemi'nin Türkiye'de bir ilk olduğunu belirten LogD CEO'su Seyhan Gülhan; "Geliştirdiğimiz Milk Run Yönetim Sistemi ile geri dönüştürülmüş malzemeden ürettiğimiz çevre dostu inovatif kutu, etiket ve mühürler şirketlerin sevkiyatlarındaki karton koli kullanımını ortadan

Milk Run Yönetim Sistemi'nin çıkış noktalarından biri de markaların lojistik yönetim maliyetlerinden tasarruf etmelerini sağlamak olduğunu vurgulayan Gülhan, "Tek

kullanımlık sarf malzemeler için ayrılan bütçe, satın

alma sürecinde harcanan zaman, emek, depolama alanı gibi birçok etmeni dikkate alarak geliştirdiğimiz Milk Run Yönetim Sistemi ile harcanan fazla zaman, emek ve tek kullanımlık ürünlerin yüklediği finansal yükün de önüne geçiyor, şirketlerin dögüsel ekonomilerine katkı sağlıyoruz" dedi.

Sıradaki Hedef 25 Bin Ton Karbon Salınımını Engellemek

192 kutu ile başladığı üretimine çok kısa sürede taleplerin artması ile 6 bin 500 adet kutu ile devam eden LogD, sektörün sürdürülebilir politikalar izleyen öncü perakende markaları Altınyıldız Classics, Beymen, Dagi, English Home, Koton ile el sıkışarak Milk Run Yönetim Sistemi'ni şirketlerin lojistik süreçlerine entegre etti. Damat Tween & DS Damat, Le Wrangler, Yargıcı, Ramsey, Teknosa gibi yeni markaları sistemine dahil eden LogD, Milk Run Yönetim Sistemi'yle yılda 25.000.000 kg karbon ayak izini azaltmayı hedefleyerek lojistiğin yeşil dönüşümüne büyük katkı sağlıyor.

Karbon Ayak İzinizi Azaltmak için Neler Yapabilirsiniz?

Özge Polat

Şirketlerin karbon ayak izini azaltma uygulaması, şirkette bulunan farkındalık sahibi bireylerle mümkün hale geliyor. Alınan bazı önlemler ve tasarruf sağlanan bazı konular ile sera gazı miktarı, dolayısıyla karbon ayak izini azaltılıyor mümkündür. Karbon ayak izini azaltmaya yönelik uygulanabilecek bazı yöntemler.İse şöyle:

1. Enerji Tasarruflu Ofis Ekipmanlarını Kullanın

Ofis ekipmanı tercihlerinin enerji tasarruflu ekipmandan yana kullanılması, şirketin karbon ayak izini önemli ölçüde azaltacaktır. Bu noktada yapılabilecek tasarruflu aydınlatma kullanımı, toplu taşıma tercihi, sensörlü musluk kullanımı gibi detaylar çevreyi zararlı emisyonlardan kurtarmaya katkı sağlayacak ve karbon ayak izi azaltma eğilimi ile şirket giderleriniz de önemli ölçüde azaltacaktır.

2. Mutfak Atıklarını Azaltın

Yalnızca tüketilecek kadar gıda alışverişi yaparak, yiyecek çürümesinin önüne geçebilir; çürümüş yiyeceklerin neden olduğu metan oluşumunu engelleyebilirsiniz.

3. Kişisel Araç Kullanımını En Aza İndirmeye Çalışın

Ofise ulaşım için kullanılan özel araçlar, şirketin karbon emisyonlarına katkıda bulunmaktadır. Bu noktada üretilebilecek çözümler ise oldukça basittir. Toplu taşıma, araç paylaşımı, güzel havalarda kullanılan bisiklet gibi çözümler, şirketinizin karbon ayak izi azaltma girişimini destekleyecek, çevreye olumlu katkıda bulunacaktır.

4. İş Seyahatini Sınırlayın

Arabalar ve uçaklar çok fazla karbon emisyonu yaratır, bu nedenle iş için seyahat etmek son derece kirlitici olabilir. Bazen toplantılar, konferanslar ve diğer etkinlikler kaçınılmazdır. Mümkün olduğunda, bir müşteriyi veya iş ortağını görmek için ülke çapında seyahat etmek yerine video konferansı tercih edin. Bir toplantı veya başka bir etkinlik için seyahat etmeniz gerekiyorsa, seyahatınızı daha çevre dostu hale getirmenin yollarını arayın.

Örneğin, araba kullanmanız gerektiğinde hibrit bir araba veya elektrikli bir araç kiralayın veya karbon emisyonlarını azaltmayı ve dengelemeyi taahhüt eden havayollarında uçun.

Otobüs, uçak, özel araç vb. tüm ulaşım araçları çok fazla karbon emisyonu yaratacağından hava kirliliğini büyük ölçüde artırır. Teknolojinin ilerlemesi ile birlikte, iş toplantıları için seyahat etmek yerine, karşı taraftan çevrimiçi konferans talep edebilirsiniz.

5. Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Kullanın

Sera gazı ve iklim değişikliğinin önüne geçmek için alınabilecek en büyük önlem, yenilenebilir enerji kaynakları kullanmaktır. Şirketinizin güneş paneli, rüzgar gülü vb. yeşil enerji kaynaklarının kullanması için gerekli adımları attığınızda, karbon ayak izi azaltma eylemini, önemli oranda gerçekleştirmiş olursunuz.

6. Geri Dönüştürün

Geri dönüşüm, çevre duyarlılığı üzerine düşünülmüş en duyarlı hizmetlerden biridir. Şirketinizde bulunan peçete, kâğıt, plastik şişe ve hatta elektronik eşyaların bile geri dönüşümünün mümkün olduğu bilincinde hareket etmek, karbon ayak izi azaltmada atılmış en büyük adımlardan biri olacaktır. Üstelik yalnızca şirket eşyalarını geri dönüştürerek geri dönüşüme katkıda bulunmak zorunda değilsiniz. Aynı zamanda geri dönüştürülmüş diz üstü bilgisayar, kâğıt vb. ürünler kullanarak da bu duyarlı yaklaşımı destekleyebilirsiniz.

7. Kâğıt Tasarrufu Yapın

Kâğıt kullanımı ağaç kesimlerini ve dolaylı olarak ormanların gidişatını etkilediğinden, çevre kirliliğini artırmakta ve karbon ayak izi azaltma girişimini ise olumsuz etkilemektedir. Kâğıt kullanımının azalması ise, teknolojinin ilerlemesi ile verimi azaltmayacak, aksine artıracaktır. Bulut tabanlı veri alanları sayesinde, çalışanlara esnek çalışma alanı sağlanabilir, bu sayede enerji ve kaynak verimliliği de sağlanmış olur.

EK GÖSTERGE MAAŞ BELİRLİYOR

Merve Sağır

Vatandaşların maaş miktarına doğrudan etki eden ek gösterge, mesleklere ve rakamlara göre değişiklik gösteriyor. Ek gösterge, kamuda çalışan tüm meslek sahiplerini ilgilendirmesine rağmen emeklilerin maaşında daha büyük etkisi var.

NEDİR BU EK GÖSTERGE?

Ek gösterge kamuda memur statüsünde bulunanların maaşı, emekli aylığı ve ikramiyelerinin tespit edilmesinde kullanılan bir hesaplama sistemidir. Yani ek gösterge memurların maaşlarında rol oynayan bir etkidir. Ek göstergeler yüksek ise emekli maaşları ve ikramiyeleri de yüksek olur.

Özetle ek gösterge arttıkça maaşa yansıyan tutar da artıyor.

EK GÖSTERGENİN EMEKLİ MAAŞLARINDA YARATACAĞI ARTIŞ		
Mevcut Ek Gösterge	Yeni Ek Gösterge	Maas Yansıyacak Ek Gösterge Artış tutarı TL
2200	3000	1180
2200	3600	2530
3000	3600	2250
7600	8400	250
3600	4800	650
-	600	25

EK GÖSTERGEDE EMEKLİLER ÖN PLANDA!

Ek göstergesi aynı olan bir emekli ile bir memurun maaşlarında ek göstergenin katkısı emeklilerde daha fazla oluyor. Emekliler bu yönden avantajlı konumunda yer alıyor.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın yayımladığı 1.dereceli 30 yıl hizmeti olan devlet memurlarını esas aldığı tabloya bakıldığında, ek göstergenin miktarı arttığında maaşın da arttığı görülüyor. Emekli memurların ek göstergeleri 3000 iken aldıkları maaş ve 3600 iken aldıkları maaş arasındaki farkın fazla olduğu gözlemleniyor.

Hangi Meslek, Hangi Ek Gösterge?

Her mesleğin ek göstergesi farklı oluyor. Hatta aynı mesleklerin kendi içinde derecelerine göre ek göstergeleri farklılık gösteriyor. Ek göstergeler mezun olunan diplomaya göre de (örneğin lise, lisans gibi) farklılık gösteriyor.

LİSE MEZUNU VE YÜKSEKÖĞRETİM MEZUNU BİR MEMURUN EK GÖSTERGELERİ

Yükseköğretim mezunu memurların ek göstergeleri 8. dereceden 1400 ile başlayıp 1. dereceden 36000 ile sona eriyor.

Lise mezunu memurların ek göstergesi ise 4. dereceden 1250 ile başlayıp 1. derecede 2100 ile sona eriyor.

SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI MEMURLARININ EK GÖSTERGESİ

Sağlık hizmetleri sınıfından dış hekimlerinin, veteriner hekimlerinin, eczacıların, biyologların, doktorların ek göstergesi 8. dereceden 1450 ile başlayıp 1. derecede 4200 ile sona eriyor.

EĞİTİM ve ÖĞRETİM SINIFI MEMURLARININ EK GÖSTERGESİ

Eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfını kapsayan öğretmen mesleğini yapan memurların ek göstergeleri 8.derecede 1400 ile başlayıp 1.derecede 3600 ile sona eriyor.

AVUKATLIK HİZMETLERİ SINIFI MEMURUN EK GÖSTERGESİ

Avukatlık hizmetleri sınıfını kapsayan avukat mesleğini yapan memurların ek göstergeleri 8.dereceden 1400 ile başlayıp 1.derecede 3600 ile sona eriyor.

EMNİYET HİZMETLERİ SINIFI MEMURLARININ EK GÖSTERGESİ

Emniyet hizmetleri sınıfını kapsayan memurlardan genel müdürünün 1. dereceden ek göstergesi 7600. Teftiş kurulu başkanı, polis akademisi başkanı ve emniyet genel müdür yardımcıları ile Ankara İstanbul İzmir emniyet müdürlerinin 1 dereceden ek göstergesi 4900'dür. Daire başkanları ile diğer 1. sınıf emniyet müdürlerinin 1. dereceden ek göstergesi 4.200, kadroları bu sınıfa dâhil olup da emniyet müdürü sıfatını kazanmış olanların 3. dereceden ek göstergesi 2200, 2. dereceden ek göstergesi 3000, 1. dereceden ek göstergesi 3600'dür.

Yükseköğrenim mezunlarının 8. dereceden 1400 ile başlayıp 1. derecede 3600 ile sona erer. Diğerlerinin ise 4. dereceden ek göstergesi 1250, 3. dereceden 1400, 2. dereceden 1700 ve 1. dereceden 2100'dür.

ŞAHİN ULUSOY'UN GÖZÜNDEN BORSA

Merve Sağır

Şahin Ulusoy borsada önemli husustaki noktalara dikkat çekti.

1995 yılından beri borsa ile uğraşan Ulusoy, 28 yıllık bilgi birikimini anlattı. Çevresindeki arkadaşlarının aracılığıyla ilgi duymaya başladığını ve ticarete olan yöneliminden dolayı borsaya olan ilgisinin arttığını dile getiren Şahin Ulusoy kâr, zarar, bilanço, bilançoların açıklanma durumları, ne şekilde kâr elde edilebilir veya ne şekilde zarardan geri dönülebilir düşüncesiyle borsa araştırmasına girdiğini ve 1995 yılından bu yana hâlâ borsa ile uğraşlarının devam ettiğini söyledi.

YATIRIMLARINIZI ÜÇ'E BÖLÜN

Yatırım danışmanı Şahin Ulusoy, vatandaşlara bütün yatırımlarını tek bir girişime yatırmak yerine üçe bölmeleri gerektiği tavsiyesinde bulundu. Ulusoy, "Birikimlerin borsa, döviz ve altın gibi yatırım araçlarıyla üçe bölünmesi uzun vadede daha kârlı olacaktır" dedi. Sözlerine ekleyerek devam etti: "Borsa ile altın ve döviz ters endekslidir. Günümüz şartlarında dünya genelinde altında talep varsa borsa

ile dolarda düşüş vardır çünkü oradan alınan paralar altına yatırılır. Belirli seviyeye geldikten sonra da ya döviz ya borsa tercih edilir. Bu seyirlerin ne zaman ne şekilde değişeceğini genelde biz küçük yatırımcılar bilemeyiz. Bu yüzden yatırımların 3 eşit oranda yapılmasını öneriyorum. Bu şekilde zarar etme riski daha aza indirgenir. Borsa ve şirketler üzerinde ayrıntılı bir bilgi yoksa bütün yatırımların borsaya yapılmasını tavsiye etmem çünkü borsada aşırı derecede hızlı düşüşler ve hızlı yükselişler olur. Bu da insanda paniğe sebebiyet verir, panik de zarara yol açar. Ayrıca borsa için yapılan yatırım uzun vadeli bir yatırım ise, 6 aylık 1 yıllık gibi, o hisseden hiçbir şekilde zarar edilmez”

BORSADA KÂR REZERVİ NASIL OLUŞUR?

Ulusoy, ‘Borsanın ana teması, asıl kuruluş amacı şirketlerin gelirlerini ortaklık dışı kâr etme ya da bilançolarını yükseltme yani para girişimini sağlamaktır. Bu da borsa oynayan kişilerin herhangi bir ortaklık sözleşmesi imzalamadan işletmenin işleyişine karışmadan paralarıyla o şirkete destek vermesi ile olmaktadır,’ dedi. Ekleyerek vatandaş bir hisse alır, belli miktar para yatırır, işletme o parayı işletir yani istediği şekilde yatırımları yönlendirir. Borsa oynayan kişi hisse sahibi görünse dahi müdahale edemez. Bu şekilde bir kâr rezervi oluşur.

GÜNÜMÜZDE VERİLEN BİLANÇOLAR GERÇEĞİ YANSITMIYOR MU?

Şahin Ulusoy bu konu hakkında şöyle bir açıklamada bulundu; Artık şirketler bilançolarını gerçek olarak açıklamıyor. Bu da borsanın gelire olan katkısının hesaplanmasını güçleştirdi. Şu son zamanlarda gerçek anlamıyla günümüzde verilen bilançolar gerçeği yansıtıyor çünkü belirtilenin tersine işlemlerin olması çok fazla olduğundan değerlendirilemiyor. İlk zamanlarda yani 2008 yılına kadar şirketler açıkladıkları bilançolarla paralel bir şekilde hareket ediyordu. Vatandaşlar en azından şirketlerin bilançolarını takip ederek daha istikrarlı bir kazanç elde edebiliyordu yani gelirlerine olan katkısı daha fazlaydı. Fakat şu an şirketlerin bilançolarını açıklamalarıyla yapmış oldukları işlemler tutmuyor. O yüzden bütçeye olan kazanç durumunu hesaplamak biraz daha zor olmaktadır. Ama yine de günümüzde borsanın bütçeye yaklaşık yüzde 3, yüzde 5 kadar faydası olduğunu düşünüyorum.

TÜRKİYE EKONOMİSİ GÜÇLÜ OLAN ÜLKELERİN KUKLASI!

Ekonomisi güçlü olan büyük ülkelerin iç işlerinde yaşanan gelişmeler neticesinde Türkiye’de döviz ve borsanın seyri değişir. Yani bir nevi Türkiye, ekonomisi güçlü olan ülkelerin kuklası olmuştur diyen Şahin Ulusoy, ülkemizde oluşan krizlerin döviz ve borsayı ne şekilde etkileyeceğini anlattı.

Ulusoy, ‘Bir ülkede ekonomi kötüye gidiyorsa yabancı yatırımcı borsadan çıkar. Bu durum borsanın düşüşüne sebep olur. Bir ülkenin gelir seviyesi Merkez Bankası altın rezervine bağlıdır. Eğer ki altın rezerveleri, döviz rezerveleri Merkez Bankası’nda az bulunuyorsa enflasyon çok yüksek demektir. Yani

gelir durumu düşmüştür. Bütçenin dengelenebilmesi için bankadaki rezerveler bozulmak zorunda kalınır. Yani ülkede oluşan enflasyon yatırımları geri plana çeker dedi ve sözlerine devam etti. Dövizin artması Türkiye ekonomisi kötü şekilde etkilemektedir Bu şartlar altında vatandaşlar alternatif çözümlere gider; kredi çekme, faiz oranlarını yükseltme, ellerindeki gayrimenkullerin satışları gibi dedi.

PANİKLEME KAYBETTİRİR, DOĞRU TERCİH KAZANDIRIR

Şahin Ulusoy borsanın kazandırma durumlarından ve hangi şartlarda ne yapılması gerektiğinden bahsetti: Panikleme durumunuz varsa ve kısa vadeli kazanma düşünceniz varsa mevcut ekonomik şartların ne getireceği belli olmadığından dolayı kaybetme riskiniz

çimento sektörüyle uğraşan şirketlerden hisse alanlar kazanmıştı. Yani ihtiyaç bazlı gerektiren, şartlara uyum sağlayarak yatırım yapanların gelir oranı daha fazla oldu diyen Şahin, örneklerdirerek konuyu açtı: Mesela dünya genelinde olan Covid 19 döneminde, gıda sektöründe aşırı derecede artmalar olmuştu. Gıda sektörüne hisse olarak yatırım yapanlar fazlasıyla kazandı fakat dışarı çıkma yasağı getirildiği için eğlence merkezleri, gibi kafeler, restaurantlar gibi, düğün salonları, gibi mekanlar kapatıldığı için bunlar şirket olarak zarar etti. Doğal olarak bu zarar borsa hissedarlarına da yansdı.

KÂR ETMEYİ SAĞLAYAN 3 ALTIN MADDE!

Nasıl ve ne şekilde kâr elde edilebileceğini anlatan Şahin Ulusoy, son derece önemli altın bilgiler paylaştı: Kâr elde edilebilmek için ilk olarak bir hisseyi almadan önce şirketin özgeçmişine, öz sermayesine, yıllık bazda ne kadar kâr ettiğine bakılacak. 2. olarak bilançolar takip edilerek bütçeye göre göz önünde bulundurulacak. 3. olarak ise, ya bedelli sermaye artırımı yapacak olan şirketler tercih edilecek ya da temettü dağıtacak olan şirketler takip edilecek. Bedelli sermaye artırımı yapacak olan şirketler tercih edilecek olunursa kazanmak için uzun vadede tercih edilmesi gerekir. Ama temettü olarak dağıtılacak olunursa da kısa vadeli kazanılmış olunur.

YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN BEBEK ADIMLARIYLA BORSA

Yatırım danışmanı Ulusoy, borsayı pek bilmeyen ama ilgilenen, merak eden, öğrenmek isteyen kişiler için bebek adımlarıyla

borsaya nasıl gireceklerini anlattı:

‘‘Sanal ortamda daha para yatırmadan işlemlerin

tamamen boş bir kâğıt üzerinde takip ederek ve belirli bir süre sonrasında kâr edip etmediğini değerlendirerek borsaya girilip girilmeyeceği karar verilir. Sanal ortamda kâr elde edilebileceği düşünülüyorsa ve kâr elde ediliniyorsa ufak çaplı fazla zarar etmeden girip kendini test edebilirler. Ondan sonra tecrübe edip devam edilebilir. Ama sanal ortamda dahi zarar etmeye başlanıyorsa kâr edileceği düşünülene kadar girilmesini tavsiye etmem.”

BİTCOİN BİR PONZİ SİSTEMİ Mİ?

Ceyda Ayık

Bitcoin, insanlarda şüphe bırakmaya devam ediyor.

Satoshi Nakamoto adında bilinmeyen bir kişi veya grup tarafından 2008'de icat edilmiş bir kripto para olan Bitcoin 2009'da bir açık kaynak kodlu yazılım olarak piyasaya sürülerek kullanılmaya başlandı. Bu tarihten beri dalgalı bir rota izleyen Bitcoin kimileri için bir kar aracı kimileri içinse hala şüphe duyulan bir sistem. Ortaya çıktığı andan itibaren en çok konuşulan konuların başında, kripto paraların birer ponzi sistemi olup olmadığı yönünde. Mt.Gox ve Bitinex gibi skandallar ardından insanlarda oluşan şüphe ve güvensizlik yersiz değil. Kripto para olgusuna karşı olan insanların tepkileri de bu şüpheyi körükledi. Kripto paraların ponzi sistemi olduğuna ilişkin iddialar gerçek mi?

Ponzi Sistemi Nedir?

Ponzi sistem veya şeması, 1920'lerde oluşturduğu kar payı dağıtım sistemi ile ünlenen ve sonrasına çöken bir sistemle arkasında dolandırılmış binlerce insan bırakan Charles Ponzi'den alıyor. Ponzi'nin sistemi günümüze göre daha basitken günümüzde çok çeşitle ve karmaşık sistemlerden oluşuyor. Ponzi sistemi, yatırımcılara önemli getiriler vaat edilen bir tür yatırım dolandırıcılığıdır. Şirketler en büyük amacı yeni müşteriler çekmektir. Yeni müşteriler yatırımlarını yaptıktan sonra, para toplanır ve ana yatırımcılara iade olarak ödeme yapmak için kullanılır. Sistemin devam etmesi için sürekli nakit

döngüsünün gerektiği sistemde, dolandırıcılar topladıkları parayı genellikle çok az veya sıfır riskle olağanüstü karlar elde etmek için yatırma vaatlerde bulunurlar. Bu vaatler gerçek değildir. Sistemin sahipleri daha fazla üyeye ulaşamadığında veya mevcut yatırımcıların büyük bir kısmı yatırımlarını nakde çevirmeye karar verdiğinde, sistem çöker.

Peki Bitcoin Bir Ponzi Sistemi mi?

Bitcoin sistemi şeffaf bir yapıdır, herhangi bir zamanda Bitcoin'in ne kadar ve ne yöne hareket ettiğini görmek için halka açık kayıt defterleri ile bu şeffaflığı sunar. Ponzi sistemi, işlemleri gizlemek için karmaşık ve mali prosedürlerden oluşan ve düzenleyenlerin oluşturduğu bir sistemken Bitcoin ise basit bilgisayar becerisi gerektiren ve herkes tarafından ulaşılabilen sistemdir. Farklı kripto para birimleriyle takas yapılabilir. Yatırım direkt Bitcoin'e yapılır ve dolandırıcıların belirlediği fiyat değil kripto piyasasının belirlediği fiyat üzerinden alım satım yapılır. Ponzi sisteminde yatırımcılar bir süre hep kar ederler ve paranın nereden geldiğini sorgulamayarak sistemin kurbanı olurlar. Bitcoin'in oynaklığı herhangi bir zamanda herhangi bir miktarda kaybetmenin veya kazanmanın mümkün olduğu anlamına gelir. Bitcoin'in ponzi sistemi olmaması Bitcoin ve türevi kripto paralara yatırım yapmak isteyenlerden yararlanmak isteyen kötü niyetli insanların olmadığı anlamına gelmez. Dolandırıcılara karşı güvenilir platformlardan işlem yapmak önemlidir.

YAPAY ZEKA ÇAĞINDA KADINLAR ERKEKLERDEN DAHA BAŞARILI OLACAK

Özge Polat

Yapay zeka teknolojilerinin gelişimiyle her geçen gün daha fazla otomatikleşen iş yapış süreçlerinde kadınların erkeklerden daha başarılı olmaları bekleniyor.

Rutin işleri insanlardan daha iyi yapan yapay zekayı denetlemek ya da tamamlamak için daha eğitimli işgücü gerekiyor. Kadınların eğitim düzeyi ise gittikçe erkeklerin üzerine çıkıyor. Yapılan araştırmalar ABD'de kadınların üniversite mezuniyet oranının yüzde 41'e çıktığını, erkeklerde ise bu oranın yüzde 32 olduğunu gösteriyor.

Son yıllarda yapay zekâ, dünyada öncelikli bir konu haline gelmiştir. 2023 senesi de yapay zekânın gelişiminde kritik bir dönemeç olacak gibi. Son haftalarda yapay zekâ ile yazılan metinlere veya çizilen resimlere şaşırıp bunların çıkarabileceği yalan haber veya telif hakları gibi sorunları tartışırken, yapay zekâ ekonomisinin cinsiyet boyutunu gözden geçiriyoruz. Bugün sizler için iyi bir haberim var: Yapay zekâ ekonomik ve toplumsal hayatta kadınları güçlendirecek. Nedeni aslında şöyle;

Yapay zekânın getirdiği en büyük ekonomik korku bazı işlerin ortadan kalkması. Her şeyden önce yapay zekânın ortadan kaldırdığı işler cinsiyetler arasında eşit dağıtılmış olsa bile, şu an çalışma hayatındaki erkek egemen tabloyu düşününce kadınların yapay zekâ tehdidinden daha az etkileneceği istatistiksel olarak ortada. Ancak yapay zekâ, iki nedenle kadınların çalışma hayatındaki rolünü öne çıkaracak.

İkinci nedense yapay zekânın yerini alamayıp insan zekâsına kalacak işlerin daha çok empati, ilişki ağı geliştirme, konuşabilme gibi insani melekelerle dayanmasıdır. Akademik çalışmalar gösteriyor ki ortalama olarak, kadınların bu

melekeleri erkeklere nispeten daha kuvvetli. Bunun bir nedeni kadınlarda beyindeki nöronları birbirine bağlayan maddenin erkeklerden daha çok olması. Mesela kadınlar yüz ifadelerinden duyguları erkeklerden daha iyi anlıyor. Bu bulgu size tanıdık geldiye şunu da ekleyelim, aynı çalışma şempanze ve maymunlarda yapılmış da benzer sonuçlar vermiş. Telefonla konuşma verileri üzerinden yapılan çalışmalara göre, kadınların erkeklerden daha çok arkadaşları var (bunların ortalama %70'i kadın) ve her bir arkadaşlarıyla çokça

konuşuyorlar. Ama bu erkeklerde tam tersi.

Kadınların, yapay zekâ çağında iş hayatında başarılarının artmasına zemin hazırlayan iki etmeni tespit ettik: Daha iyi eğitim almaları ve duygusal zekâlarının daha kuvvetli olması. Ancak bir kez kariyer başladı mı çocuk bakımı önemli bir engel olarak kadınların karşısına çıkıyor. Gelişmiş ekonomilerin çoğunda zaten artık kadınlar çocuk sahibi olmamayı veya sayısını sınırlı tutmayı tercih ediyor. Mesela Japonya'da ortalama çocuk sayısı 1,3'e düşmüş durumda. Kadınların ekonomik hayattaki yükselişi toplumsal hayattaki pozisyonunu da değiştiriyor.

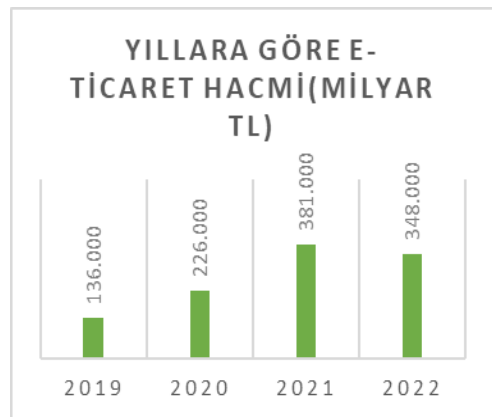
Meseleyi biraz karikatürize etmek gerekirse, yapay zekâ ilerledikçe gelecekte daha çok TV karşısında uyuyakalan veya bilgisayar oyunları oynayan erkek ile çalışan başarılı kadından oluşan bir toplum yapısıyla karşılaşabiliriz. Tabii bu anlattığımız değişimler hayata başlarken eş şanslar verilen kadın ve erkeklerden oluşan, çocuk gelinlerin ve namus cinayetlerinin olmadığı toplumlar için geçerli.

E-TİCARET'LE BİRLİKTE ALIŞVERİŞ ALIŞKANLIKLARI DEĞİŞTİ

Ceyda Ayık

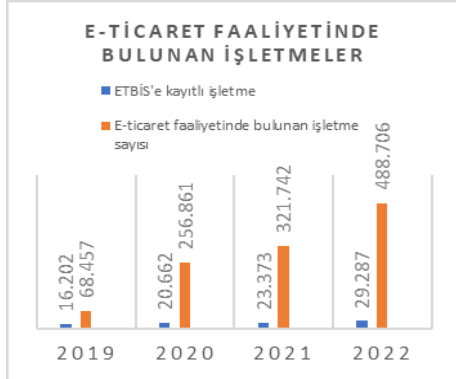
Pandeminin hayatımıza girmesiyle birlikte çokça rağbet gören ve hızla yaygınlaşan e-ticaret, alışveriş alışkanlıklarına yeni bir soluk getirdi.

Pandemiyle birlikte hayatımızda daha etkin rol oynayan internet beraberinde alışveriş alışkanlıklarımızı da etkiledi. Kapanmaların da etkisiyle bireyler alışveriş ihtiyaçlarını internet üzerinden sağlamaya başladı. İstatistikler sonucu 2019 yılında 136 milyar lira olan e-ticaret hacmi Covid-19'le birlikte 2020 yılında yüzde 39 artarak 226 milyar lira oldu. 2021 yılında yüzde 40'lık bir artış göstererek 381 milyar liraya ulaştı. 2022 yılında ise yüzde 8'lik bir düşüş yaşayarak 348 milyar liraya geriledi. E-ticaretin gayrisafî milli hasılaya etkisi pandemi öncesi yüzde 2.7 iken pandemi sonrası yüzde 5.1'e çıktı.

Verilere göre pandemi öncesi e-ticarette yapılan harcamaların çoğu havayolları sektörü, giyim ve aksesuar, beyaz eşya ve ev eşyaları iken pandemi sonrası harcamalar beyaz eşya ve ev eşyaları, giyim ve aksesuar, elektronik olarak değişiklik gösterdi.

2020 yılında e-ticaret kullanan erkekler yüzde 58’ken 2022 yılında yüzde 17 azalarak yüzde 48’e geriledi. Kadınlarda ise bu oran 2020 yılında yüzde 42’iken 2022 yılında yüzde 19 artarak yüzde 52’ye ulaştı.

E-ticaret verilerine göre 2019 yılında Elektronik Ticaret Bilgi Sistemine (ETBİS) kayıtlı 16.202 işletme varken 2022 yılında 29.287 kayıtlı işletmeye ulaştı. 2019 yılında e-ticaret faaliyeti gösteren 68.457 işletme Covid-19 ile birlikte yüzde 276 artarak 256.861 işletmeye ulaştı.

2023 SONUNA KADAR YÜZDE 60 BÜYÜME BEKLENİYOR

Ankara Ticaret Odası Liderliğiyle 22 Martta gerçekleştirilen E-ticaret ve E-ihracat konferansında Ankara Kent Konseyi

Başkanı, Türkiye Kent Konseyleri Birliği Başkanı ve Ankara Ticaret Odası Başkan Yardımcısı Halil İbrahim Yılmaz, “Dijitalle geleceği buluşturmalıyız”, ifadelerini kullanarak Türkiye’nin e-ticaret ve pazar büyüklüğünün 2023 sonuna kadar yüzde 60 büyüme ile 1.2 trilyona kadar büyümesinin beklendiğini açıkladı.

Yakından Bakalım: Türkiye- IMF İlişkileri

Mesut Miraç Nalbant

Türkiye, son yıllardaki ekonomik dalgalanmalar sebebiyle basın ve siyasilerin gündeminde önemli bir yer kaplıyor. Bu gündemde Türkiye- IMF (Uluslararası Para Fonu) ilişkileri önemli bir yer kaplıyor.

Biz de okurlarımızın konuya hakim olması için bunu araştırdık ve siz değerli okurlarımızın bilgisine sunuyoruz.

IMF (International Monetary Fund) Nedir?

IMF, 2. Dünya Savaşı neticesine ekonomik anlamda sıkıntı yaşayan ülkeler için kaynak sağlamak amacı ile 1944 yılında, Birleşmiş Milletler tarafından, Amerika’nın New Hampshire eyaletinde

kuruldu. Kurucu ülkelerin aralarında imzaladığı

antlaşmalar sonrası Aralık 1945’te ortaya çıktı ve 1947 yılında finansal faaliyetlerine başladı. 2019 verilerine göre 189 ülke IMF üyesi durumda. Mevcut başkanları ise Kristalina Georgieva’dır.

IMF ile Stand-by Anlaşması Tarihi	IMFden Çekilen Kredi Miktarı (Bin SDR)	IMFden Çekilen Kredi Miktarı (Bin \$)	Dönemin Başkanı
1 Ocak 1961	16.000	22.240	Cemal Gürsel
30 Mart 1962	15.000	20.850	İsmet İnönü (CHP)
15 Şubat 1963	21.500	29.885	İsmet İnönü (CHP)
15 Şubat 1964	19.000	26.410	İsmet İnönü (CHP)
1 Şubat 1965	0	0	İsmet İnönü (CHP)
1 Şubat 1966	21.500	29.885	Süleyman Demirel (AP)
15 Şubat 1967	27.000	37.530	Süleyman Demirel (AP)
1 Nisan 1968	27.000	37.530	Süleyman Demirel (AP)
1 Temmuz 1969	10.000	13.900	Süleyman Demirel (AP)
17 Ağustos 1970	90.000	125.100	Süleyman Demirel (AP)
24 Nisan 1978	90.000	125.100	Bülent Ecevit (CHP)
19 Temmuz 1979	230.000	319.700	Bülent Ecevit (CHP)
18 Haziran 1980	1.250.000	1.737.500	Süleyman Demirel (AP)
24 Temmuz 1983	56.250	78.187	Bülent Ulusu
4 Nisan 1984	168.750	234.562	Turgut Özal (ANAP)
8 Temmuz 1994	460.500	640.095	Tansu Çiller (DYP)
22 Aralık 1999	11.738.960	16.317.154	Bülent Ecevit (DSP)
11 Aralık 2000 *	5.784.000 *	8.039.760	Bülent Ecevit (DSP)
4 Şubat 2002	11.914.000	16.560.460	Bülent Ecevit (DSP)
11 Mayıs 2005	4.413.602	6.134.906	R.T. Erdoğan (AK Parti)
Toplam	30.569.062	50.530.754	

* Special Reserve Facility= Özel Çekme Hakları

Türkiye Ne Zaman Katıldı?

Türkiye, ilk olarak IMF'nin faal duruma geçmesinden 10 gün sonra yani 11 Mart 1947 tarihinde İsmet İnönü'nün yaptığı anlaşma sonucunda IMF'ye katıldı.

Türkiye IMF'den ilk borcunu 1961 yılında 22 milyon \$ şeklinde istedi. 1961-70 arasındaki süreçte her yıl düzenli olarak IMF-Türkiye arasında para alış-verişi gerçekleşti. Bu zaman diliminde yaklaşık olarak 247 milyon \$ olarak kayıtlara geçti.

1970-84 yılları arasında 5 kez daha IMF'ye başvuran Türkiye 1984'ten 1994'e kadar herhangi bir gereksinim duymadığından IMF ile bir anlaşma gerçekleştirmedi. 1994 yılında ise yaşadığı kaynak sıkıntısı nedeniyle bir kez daha IMF'ye başvuran Türkiye, bu talep neticesinde 640 milyon dolarlık bir fon yardımı aldı. 1999 ve 2002 yılları arasında 3 kez daha fon ihtiyacı duyduğu dönemde toplamda 40,7 milyar dolar fon yardımı talebinde bulundu. Türkiye'nin tek seferde aldığı en büyük yardım 2002 yılında yapılan 16,5 milyar dolar değerinde olan yardım oldu. IMF ile 9,8 milyar dolarlık 19'uncu ve son anlaşma, 11 Mayıs 2005 tarihinde imzalandı.

Türkiye'nin IMF'ye olan Borcu Ne Zaman Bitti?

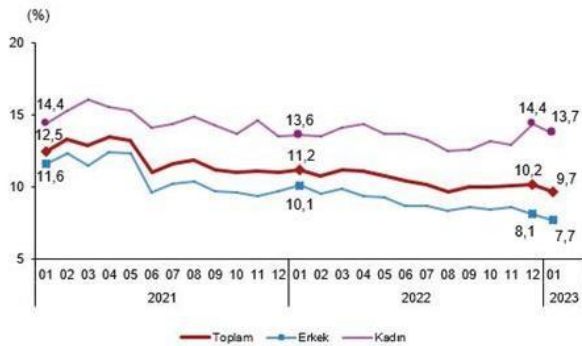
2002 yılında 16,5 milyar dolar olan borç 2007 yılına kadar düzenli şekilde düşmüş ve 6,3 milyar dolara gerilemiştir. Ancak 2008 yılında 7,6 milyar seviyelerine çıkmıştır. Bu tarihten itibaren yine düzenli şekilde azalma göstermiş, 2013 yılında son taksit olan 391 milyon dolar ödeme yapılmış ve bu tarihten itibaren Türkiye'nin IMF'ye herhangi bir borcu kalmamıştır. Bu olaydan sonra Türkiye üye ülkeler arasında Dünya'da IMF'ye borcu olmayan 11 ülkeden biri konumundadır.

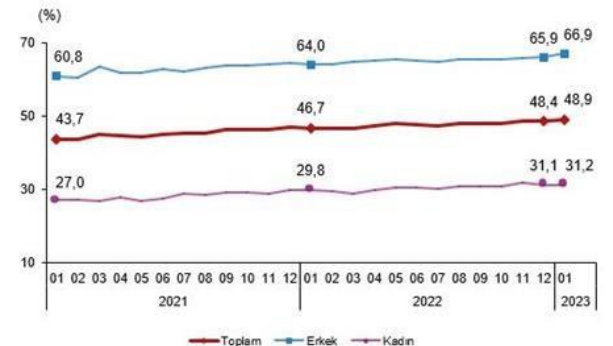
İşsizlik yüzde 9,7'ye İndi

Meryem Ekin Türkiye istatistik kurumu (TÜİK), 2023 işgücü istatistiklerini açıkladı.

İşsizlik oranı, Ocak 2021-Ocak 2023

İstihdam oranı, Ocak 2021-Ocak 2023

Hanehalkı işgücü araştırma sonuçlarına göre, 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2023 yılı bir önceki yıla göre 166 bin kişi azalarak 3 milyon 424 bin kişi oldu. İşsizlik oranı azalarak yüzde 9,7

seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranı erkeklerde yüzde 7,7 iken kadınlarda yüzde 13,7 olarak tahmin edildi.

Generlerde İşsizlik

	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
(Bin kişi)									
15 ve daha yukarı yaştaki nufus	65 166	32 256	32 910	65 102	32 224	32 878	64	32	32
İşgücü	35 260	23 376	11 885	35 072	23 125	11 947	188	251	- 62
İstihdam	31 837	21 577	10 260	31 483	21 251	10 232	354	326	28
İşsiz	3 424	1 799	1 625	3 590	1 874	1 715	- 166	- 75	- 90
İşgücüne dahil olmayanlar	29 906	8 880	21 025	30 030	9 099	20 931	- 124	- 219	94
(%)									
İşgücüne katılma oranı	54,1	72,5	36,1	53,9	71,8	36,3	0,2	0,7	-0,2
İstihdam oranı	48,9	66,9	31,2	48,4	65,9	31,1	0,5	1,0	0,1
İşsizlik oranı	9,7	7,7	13,7	10,2	8,1	14,4	-0,5	-0,4	-0,7
Genç nufusta işsizlik oranı (15-24 yaş)	20,2	16,5	26,6	19,7	15,8	26,8	0,5	0,7	-0,2

Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Mevsimsel etkilerden arındırma yöntemi gereği geçmiş aylara ilişkin tahminler revize edilerek yayımlanmaktadır.

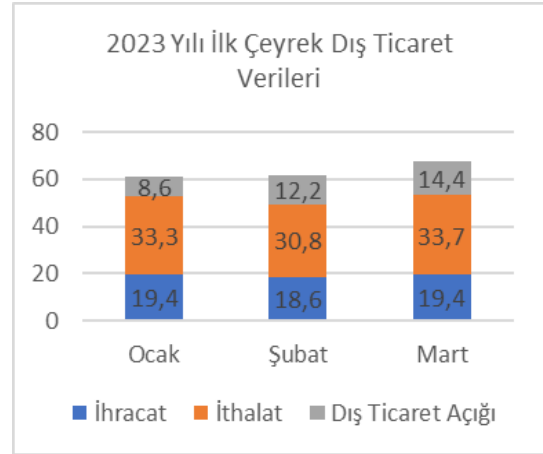
15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı önceki aylara göre artış göstererek yüzde 20,2 oldu. Gençleri kapsayan bu yaş grubunda işsizlik oranı; erkeklerde 16,5, kadınlarda ise 26,6 olarak açıklandı.

2023 Yılı İlk eyreğinde Dış Ticaret Verileri Açıklandı

Ceyda Ayık

2023 yılı Ocak- Mart döneminde geçici dış ticaret verileri açıklandı.

Ticaret Bakanlığının açıkladığı geçici verilere göre 2023 Ocak ayında ithalat 19,4 milyar dolar, ithalat 33,3 milyar dolar, şubat ayında ithalat 18,6 milyar dolar, ithalat 30,8 milyar dolar ve Mart ayında ihracat 19,4 milyar dolar, ithalat 33,7 milyar dolar olarak kaydedildi. Verilere göre ilk 3 ayın dış ticaret açığı ise toplam 35,3 milyar dolar seviyesinde gözlemlendi. 2023 yılının ilk 3 ayında ihracat, geçen yıla göre yüzde 2,5 artarak 61 milyar 588 milyon dolar, ithalat ise yüzde 11,5 artarak 96 milyar 489 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Ne Durumdayız?: İthalat-İhracat

Mesut Miraç Nalbant

Türkiye'nin 2022 yılındaki ithalat ve ihracat rakamları açıklandı. İhracat 2022 yılında ilk kez 254 milyar dolar seviyelerine geldi. İthalat ise 364 milyar dolar seviyelerine ulaştı. Dış açık, 1996 yılından beri ilk kez 110 milyar doların üstüne ıktı.

Türkiye 2022 yılının ilk altı ayının dış ticaret verileri TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) tarafından açıklandı. Açıklanan verilere göre Türkiye'nin bu yıl dünyaya en fazla ihraç ettiği alan 10.252.018 dolarlık hacimle sanayi mamulleri oldu. Tablo ise şu şekilde: Motorlu kara taşıtları: Motorsiklet, bisiklet ve traktör bu alanda en çok ihraç edilen ürünlerdir.

Bitkisel Ürünler: 2.422.364\$

Hayvansal Ürünler: 302.027\$

Ağaç ve orman ürünleri: 613.440\$

Tarıma dayalı işlenmiş ürünler:1.042.315\$

Kimyevi maddeler:2.794.829\$

Sanayi mamulleri:10.252.018\$

Madencilik:533.845\$

İthalat Ne Durumda?

Açıklanan bilgilere göre Türkiye'nin ilk altı aydaki ithalat rakamı 364 milyar doları buldu. Bu sonuçlara dayanarak Türkiye'nin hazirana kadar olan kısımda dış ticaret açığı 110 milyar dolar seviyelerinde olduğu açıklandı. Türkiye'nin 2022'nin ilk yarısında en çok ithalat yaptığı sektör tarım oldu. En çok ithal edilen ürün ise ağırlıklı olarak Rusya ve Ukrayna'dan alınan buğday oldu.

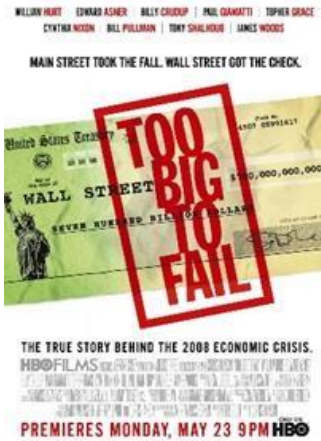
BÜYÜK BUHRANDAN WALL STREET'E YOLCULUK

Ceyda Ayık

Wall Street sokaklarından New York Borsasına kadar sinema dünyasını etkileyen 5 ekonomi filmi sinema severleri zaman yolculuğuna çıkartıyor.

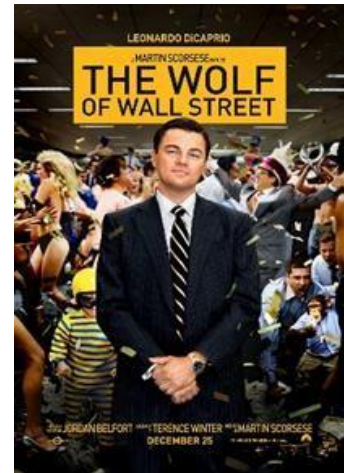

1.1929: The Great Crash / Büyük Buhran (2009): Büyük Buhranı konu alan en iyi filmlerinden biri olan The Great Crash. New York Borsasının çökmesiyle Amerika'da yaşanan ve insanlığın karşılaştığı en büyük kriz olan 1929 krizini sebep ve sonuçlarıyla en detaylı şekilde ele alan belgesellerden biridir.

2.The Wolf of The

Wall Street / Para Avcısı (2013) Kariyerine komisyoncu olarak başlayan Jordan Belfort'un gerçek hayatını anlatan filmidir. Genç ve hırslı bir adam olan Belfort, para kazanma arzusuyla Wall Street borsasında önce komisyoncu ve ardından Stratton Oakmont adında bir yatırımcı firmasında CEO olur. Birçok yatırımcıyı aldatan Jordan kısa sürede bir

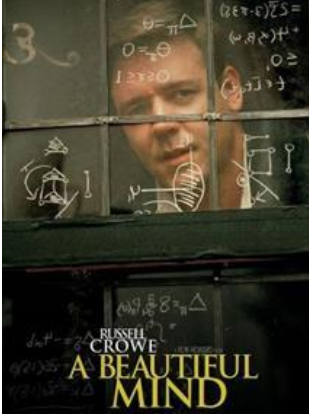

para makinasına dönüşür. Ancak çöküş çok da uzakta değildir.

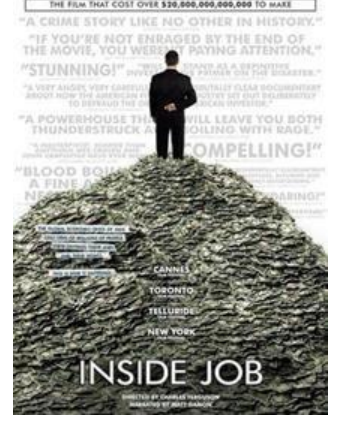
3. Too Big to Fail (2011): Lehman

Brother'ın batması ardından 2008 yılında Amerika'da yaşanan ekonomik kriz ve arka planda dönen olayları anlatan film Amerikan hükümetinin ekonomik sistemi ve kendisini kurtarmak için nasıl çabaladığını anlatıyor.

4. Inside Job/ İç İşleri (2010): 2008 yılında Amerikada yaşanan mali krizi anlatan belgesel türündeki film ekonomiye yabancı olanların da anlayabileceği bir açıklığa sahip. Matt Damon'ın anlatıcı rolünü üstlendiği film 2011 yılında OSCAR tarafından "En İyi Belgesel" ödülüne layık görüldü.

5. A Beautiful Mind / Akıl Oyunları (2001): İktisadın gelişimine büyük katkısı olan ABD'li matematikçi-iktisatçı John F. Nash'in hayatını konu alan filmde John F. Nash'in ortaya attığı teoriyi kanıtlaması ve matematik dünyasında ünlenmesi ardından şizofrenik belirtilerle mücadele etmeye başlar. Kendi yarattığı kurgusal gerçeklikle asıl gerçekliği ayırt edemeyecek hale gelir. Başarılarının ardından 1994 yılında Nobel İktisat Ödülüne layık görülen John F. Nash'in hayatını anlatan "Akıl Oyunları" iki önemli dalda OSCAR'a kazanmıştır.

DÜNYA EKONOMİ SIRALAMASI: 2023

Merve Sağır

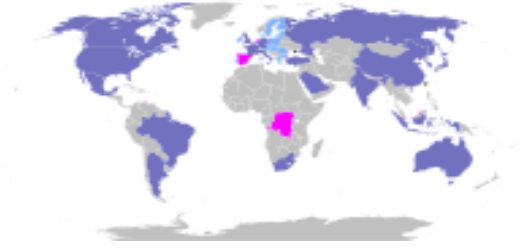
Dünya ekonomi sıralamasında her yıl olduğu gibi bu yılda dengeler değişti.

IMF'nin yayınladığı 2023 raporunda Dünya ekonomi sıralamasının zirvesinde 23.000 milyar dolarlık servetiyle ABD bulunuyor. ABD'nin arkasında 17.460 dolarlık servetiyle Çin, Çin'in arkasında 4.940 milyar dolarlık ekonomisiyle Japonya, Japonya'nın arkasında ise 1.230 dolarlık ekonomisiyle Avrupa'da 1. sırada yer alan Almanya yer alıyor.

IMF'ye göre küresel ekonomi, yüzde 3.6 oranında büyüme kaydetti.

Ekonomisi Büyük Olan İlk 20 Ülke (G20) Sıralaması ise şu Şekilde;

1. ABD
2. ÇİN
3. JAPONYA
4. ALMANYA
5. HİNDİSTAN
6. BİRLEŞİK KRALLIK
7. FRANSA
8. KANADA
9. İTALYA
10. BREZİLYA

11. GÜNEY KORE
12. AVUSTRALYA
13. İRAN
14. RUSYA
15. İSPANYA
16. ENDONEZYA
17. MEKSİKA
18. HOLLANDA
19. SUUDİ ARABİSTAN
20. TAYVAN

KÜRESEL GÜÇ: ABD

Küresel güç olan Amerika Birleşik Devletleri'nin ekonomisi bu yılda gelişim kaydetti. Liberal kapitalist ekonomi sistemine sahip olan ABD, alım-satım gücü bakımından büyük ekonomiye sahip ülkeler arasında yerini aldı.

Uluslararası Para Fonu IMF'nin her yıl düzenlediği raporlara göre, uzun yıllardır dünya ekonomi sıralamasında 1. sırada yer alan ABD; dünyada küresel bir güç

oluşturdu.

Devasa ekonomiye sahip olan ABD, 2023 yılı itibari ile böylece küresel ekonominin yüzde 25'ini

2023 yılının ilk çeyreğinde ABD ekonomisini iyi ya da kötü şekilde etkileyen etmenler oldu: ABD'de konut sabit yatırımları azaldı. ABD'nin milli gelir artışlarında özel stok yatırımları etkili oldu. ABD'de yaşanan yüksek enflasyon ABD Merkez Bankası Fed'in faiz artışına neden oldu.

Türkiye Ekonomide Bir Adım Daha Geriledi

Türkiye Dünya ekonomi sıralamasında Türkiye 24. Sırada yerini aldı. Böylece Türkiye ekonomide bir adım daha geriledi. En son 2019 yılında G20' de yer alan Türkiye, 2021 yılı itibari ile 21. Sırada yer alıyor. Geçen yıla nazaran ekonomisini büyütmeyi başaran Türkiye'nin ekonomisinde, yüzde 3'lük bir büyüme söz konusu oldu.

Türkiye, IMF tarafından gelişmekte olan piyasa ekonomisi şeklinde tanımlanan bir ekonomiye sahiptir. Türkiye, birçok ekonomist ve siyaset bilimcileri tarafından dünyanın en yeni sanayileşmiş ülkelerinden biri olarak tanımlanır.

Türkiye Ekonomisi İstatistikleri

Türkiye, 2023 yılında GSYH'ye göre reel ekonomisi yüzde 2.7 yükseldi. TÜFE'ye göre, Türkiye'nin enflasyonunda yüzde 50.6 artış izlendi.

GSYH verileri baz alındığında 2023 yılı itibari ile hizmet faaliyetlerinde yüzde 12.4 artış görülürken tarım sektöründe yüzde 3.8, sanayi sektöründe ise yüzde 0.7 azalma görüldü.

Türkiye'de kişi başına düşen milli gelir yüzde 11.1 değerinde arttı. Türkiye'de açlık sınırı 9 bin 425,25 TL'ye yükselirken yoksulluk sınırı 33.014,66 TL'ye yükseldi.

Türkiye iş gücü istatistiklerine göre işsizlik oranı yüzde 10.2 seyrinde gerçekleşti. Böylece geçen yıla oranla işsizlik oranında azalma meydana geldi.

Akıllı Şehirlere Doğru

Özlem Başçı

T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanan 2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı'nda akıllı şehir kavramı "Paydaşlar arası iş birliği ile hayata geçirilen, yeni teknolojileri ve yenilikçi yaklaşımları kullanan, veri ve uzmanlığa dayalı olarak gerçekleştirilen ve gelecekteki problem ve ihtiyaçları öngörerek hayata değer katan çözümler üreten daha yaşanabilir ve sürdürülebilir şehirler" olarak tanımlanmıştır.

Akıllı şehir, sadece bilgi teknolojisi altyapısını değil, aynı zamanda insanların yaşam kalitesini iyileştirmek için bilgi ve kaynakları yönetme kapasitesini de bünyesinde barındıran çok disiplinli bir kavramdır (Kaynak: T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı).

Akıllı şehir yenilikçiliği

Akıllı şehir çerçevesi kapsamında yer alan akıllı şehir bileşenlerini "Akıllı Çevre, Akıllı Güvenlik Akıllı İnsan, Akıllı Yapılar, Akıllı Ekonomi, Akıllı Mekân Yönetimi, Akıllı Sağlık, Akıllı Yönetişim, Bilgi Teknolojileri, Akıllı Ulaşım, Akıllı Enerji, İletişim Teknolojileri, Bilgi Güvenliği, Akıllı Altyapı, Afet ve Acil Durum Yönetimi ve Coğrafi Bilgi Sistemleri" şeklinde sıralamak mümkündür. Burada sıralanan "Akıllı Yapı" ve "Akıllı Çevre" sanırım 2030 yılına doğru üzerinde en çok konuşulacak iki kavram olarak değerlendirilebilir.

Akıllı Yapı...

"Akıllı Yapı", şehirdeki bütün yapılar için hane halklarının kaliteli barınma, kaliteli konut, güvenli yapı, gibi temel ihtiyaçlarını teknolojik bakış açısıyla karşılayan ve yaşam kalitesini arttırmayı amaçlayan sistemleri kapsamaktadır.

Akıllı yapı uygulamalarıyla bina enerji tasarrufunun sağlanması; kullanıcılara gerçek zamanlı olarak tüketim bilgisinin iletilmesi; net-sıfır enerjili binaların yaygınlaştırılması; kaçak ve kayıp enerji kullanımının azaltılması; bina içi hava kalitesinin artırılması; bina katı atıklarının en aza indirilmesi; bina atık maliyetlerinin azaltılması; acil durum erken uyarı ile kayıpların önlenmesi hedeflenmektedir.

Yerel Yönetimlerin Akıllı Şehir Uygulamalarındaki Etkinliği...

Akıllı şehirlere yönelik stratejilere ilişkin olarak üzerinde önemle durulması gereken unsurlardan bir diğeri yerel yönetimlerin daha etkin ve verimli bir şekilde yönetilebilir olmasıdır.

Bu doğrultuda, yerel yönetimlerin şeffaf ve hesap verebilir olması, adil başarı kriterlerinin ortaya konulması önemlidir. Akıllı şehir planlamalarında belediyelerin belirlenecek kriterler dahilinde sınıflandırılmasına ve sıralandırılmasına ihtiyaç vardır.

Başarı ölçütlerinin standartlaştırılması, yerel yönetimlerin kararlarında vatandaşın katılımının artırılması, rekabet sayesinde daha rasyonel yönetimlerin oluşması, hizmetlerin dijitalleşmesi, veri toplama ve işlemenin her işin olmazsa olmazı konumuna yükseldiği günümüzde; çağdaş bir yerel yönetim anlayışının ortaya çıkmasına katkı sağlayacaktır.

Seçim Sonrası Zam Yağmuru Başladı

ÖZLEM BAŞÇI

2023 seçimleri sonrası zamlar birer birer başladı. Seçimin ertesi günü rakı fiyatlarının artışıyla başlayan alkol zamları devamlılığını sürdürüyor.

Tekel Bayiler Yardımlaşma Derneği Başkanı Erol Dünder, sosyal medya hesabından bazı votka ve şaraplara zam geldiğini duyurdu. Dünder'in paylaştığı zamlı listeye göre bir votka grubunda 35 cl'lik şişe 219 lira, 50 cl'lik şişe 299 lira olurken, 70 cl'lik şişe 399 lira ve 100 cl'lik şişe 599 liraya yükseldi. Bazı şaraplara da zam geldiğini duyuran Dünder'in paylaştığı listeye göre bir şarap markasının 75 cl'lik şişesi 149 liraya yükseldi.

ZAMLAR SİGARAYA DA VURDU

Tekel Bayiler Platformu Başkanı Özgür Aybaş da sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda sigaraya 7 ile 10 lire arasında zam beklentisi nedeniyle sigara satışlarının durdurulduğunu belirtti.

EKMEK 10 TL OLACAK

Zamlar sigara ve alkol fiyatlarıyla sınırlı kalmadı. Kayseri'de Fırıncılar ve Uncular Odası, 4 TL'ye satılan 200 gramlık ekmeğin 5 TL'ye yükselttiğini duyurdu.

Bu arada İstanbul'da fırıncıların seçim öncesinde tutulan ekmeğin zamını önümüzdeki günlerde yürürlüğe koymayı planladıkları belirtiliyor. Ekmek Üreticileri Sendikası Başkanı Cihan Kolivar, 6 TL'ye satılan ekmeğin sektörün haziran ayının ilk haftasından itibaren zam yapmak istediğini belirtti. 240 gram ekmeğin 6 TL'den satıldığını hatırlatan Kolivar, ekmeğin gramajının 260'a, fiyatının ise 10 TL'ye çıkarılması için çalışma yapıldığını belirtti.

OTOMOBİL FİYATLARINA KUR ARTIŞI ZAMMI

Döviz kurlarının yukarı yönlü hareketi devam ederken, bazı otomobil firmaları da fiyatlarına zam yaptı. Zamlarla birlikte Haziran 2023 güncel otomobil fiyatları da belli olmaya başladı. Tesla, Toyota ve Honda, zamları yansıtan ilk firmalar oldu. Tesla yüzde 2 ile 6, Toyota yüzde 2 ile 4 zam yaptı.

Tesla, Türkiye’de sunduğu üç farklı Model Y seçeneğine mayıs ayının ilk haftasına göre 100 bin TL ila 111 bin TL arasında zam uyguladı. Honda Civic Sedan, nisan ayına göre 120 bin TL zamlandı. 1.5L VTEC Turbo ECO haziran ayı fiyatı 1,214,500 TL'ye yükseldi. Toyota Corolla 1.5 Vision mayıs ayında 781,150 TL'den satıştayken zam sonrası 812,400 TL'ye yükseldi.

ALMANYA’NIN İHRACATI NİSANDA BEKLENTİLERİN ÜZERİNDE ARTTI

ÖZLEM BAŐCI

Almanya'nın ihracatı, martta yüzde 6 düşüşünün ardından nisanda beklentilerin üzerinde arttı.

Almanya Federal İstatistik Ofisi (Destatis) verilerine göre, ülkede mevsimsellikten ve takvim etkilerinden arındırılmış ihracat, nisanda yüzde 2,5'lik düşüş beklentisine karşın yüzde 1,2 artarak yaklaşık 130,4 milyar avro oldu. İthalat ise yüzde 1,7 azalarak 112 milyar avroya geriledi.

Nisan 2022’ye göre ihracat yüzde 1,5 artarken, ithalat yüzde 10,3 düştü. Böylece Almanya'nın mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış dış ticaret fazlası yaklaşık 18,4 milyar avro oldu.

Dış ticaret fazlası 3,6 milyar avro

Dış ticaret fazlası Nisan 2022’de 3,6 milyar avro olarak kayıtlara geçmişti.

Almanya'nın nisanda ihracatının 71,4 milyar avrosu Avrupa Birliği (AB) ülkelerine yapıldı. Ülke ithalatının 59,1 milyar avroluk bölümü de AB'den geldi.

Nisanda mart ayına göre AB ülkelerine yapılan ihracat yüzde 4,5 düşerken, bu ülkelerden yapılan ithalat yüzde 0,4 düştü.

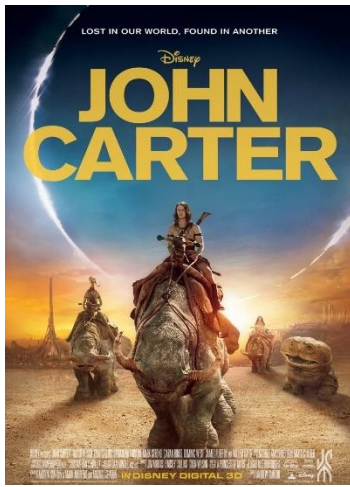
ING Almanya Başekonomisti Carsten Brzeski, konuya ilişkin değerlendirmesinde, “Alman ihracatının mart ayındaki sert düşüşünün ardından, nisan ayındaki toparlanma iyi bir haber gibi görünebilir, ancak aslında ihracattaki toparlanma gerçek bir rahatlama için çok zayıftı. Ve önümüzdeki aylarda daha güçlü bir toparlanmaya dair çok az işaret var.” dedi.

Geçen yazdan bu yana, Almanya'nın ihracatının son derece dalgalı olduğunu belirten Brzeski, “Ancak ihracatta genel trend yukarı değil aşağı yönlü. İhracat artık eskiden olduğu gibi Alman ekonomisinin güçlü ve esnek olarak büyümede itici gücü değil, daha çok bir engel. Tedarik zincirinde sıkıntılar, daha parçalanmış bir küresel ekonomi ve Çin'in daha önce Almanya'dan satın aldığı malları giderek daha fazla üretebilmesi, Alman ihracatını baskılayan faktörler arasında yer alıyor.” değerlendirmesinde bulundu.

Sinema tarihinin en yüksek bütçeli filmleri

Meryem Ekin

Iron Man'den Kaptan Jack'e, Kylo Ren'den Jake ve Neytiri'ye, birçok yıldızın hayat verdiği karakterlerle Hollywood'un en yüksek bütçeli filmleri

John Carter (2012) 264 milyon dolar

Bilinmeyen bir şekilde gözünü Mars gezegeninde açan John Carter, burada kendisini gezegen sakinlerinin arasında gitgide büyüyen bir savaşın ortasında bulur. Tarafların arasında Tars Tarkas ve çekici prenses Dejah Thoris de vardır. Carter yok olmanın eşiğindeki bu gezegende Barsoom'ın ve halkının kurtuluşunun kendi ellerinde olduğunu anlayacaktır.==

-Çekilen en pahalı filmler listesine 10. sıradan giren 'John Carter' şimdiye kadar yapılmış en pahalı filmlerden biri olmasına karşın en büyük gişe fiyaskolarından da biri olarak görülüyor.

Bilim kurgu destanı 264 milyon dolarlık bir bütçe kullanıldı ve yurt içinde yalnızca 73 milyon dolar hasılat yaptı. Disney, tam bir John Carter serisi yapmayı planladığı için filmin gişede bu kadar düşük performans göstermesini beklemiyordu.

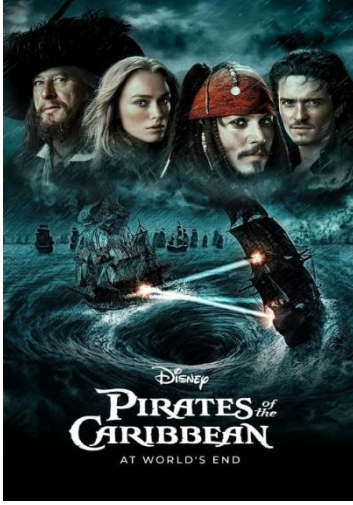
Star Wars: The Rise of Skywalker/Star Wars: Skywalker'ın Yükselişi (2019) 275 milyon dolar

Kylo Ren, Büyük Lider Snoke'u öldürmesinin ardından İlk Düzen'in yeni Büyük Lider'i olmuştur. Acımasız yönetiminin altında galaksi yavaş yavaş umutsuzluğa kapılmaktadır. Luke Skywalker'ın Güç'le birleşmesinden sonra Rey, kendi içindeki gücü benimsemiş, onu geçmişte tutan bağlarını kesmeyi başarmıştır.

Star Wars devam filmi üçlemesinin en pahalı filmi olan 'Star Wars: The Rise of Skywalker' aynı zamanda üçlemenin en düşük hasılat yapan filmi oldu. Buna rağmen 300 milyon dolarlık net kar elde etmeyi başaran film 2019'un en çok hasılat yapan filmlerinden biri oldu.

Filmin yapımına ve pazarlamasına 275 milyon dolar yatırıldı. Skywalker'ın Yükselişi, ~~CK~~ Covid-19 salgınından önce 1 milyar doları aşan son film oldu.

Pirates of the Caribbean: At World's End/ Karayip Korsanları: Dünyanın Sonu (2007) 300 milyon dolar

Elizabeth, Will ve Kaptan Barbossa'nın, ölüm mekânından Jack Sparrow'u kurtarmalarının ardından düşmanları ile yüz yüze gelirler. Davy Jones ve Lord Cutler Beckett. Beckett bu kez Jones'un kalbinin kontrolünü elinde tutarak onunla gizli bir anlaşma yapar. Bu anlaşmaya göre denizlerde kuralları koyacak ve son Karayip Korsanlar'ından tamamen kurtulacaktır. Jack, Barbossa, Will, Elizabeth ve Tia Dalma ile mürettebatı, dünyanın dört bir yanından, Sao Feng de dahil olmak üzere Korsan Lordları çağırarak birlik oluşturmak zorundadırlar. Çıkacakları yolculukta her türlü tehlike ve ihanet onları beklemektedir.

Karayip Korsanları serisinin üçüncü filmi olan Karayip Korsanları: Dünyanın Sonu filmi, çıkışından 18 gün sonrası itibarı ile Amerika'da 255 milyon dolar, uluslararası olarak 493 milyon dolar hasılat ile toplam kazancı 748 milyona ulaşmıştır.

Avatar: The Way of Water/ Avatar: Suyun Yolu (2022) 350-400 milyon dolar

Avatar'da yaşanan olaylardan birkaç yıl sonra Jake ve Neytiri Pandora'da kendi ailelerini kurmuştur. Ancak onlar evlerini terk etmek zorunda kalır. Bu yüzden Jake ve Neytiri, suyun yüzeri ve altı dahil olmak üzere Pandora'nın dışındaki yerleri keşfetmeye başlar.

'Avatar: The Way of Water', James Cameron'ın 2009 yapımı Avatar'ın uzun zamandır beklenen devam filmi olarak dikkat çekiyor. İlk film gibi Sully ailesini konu alan bu film de çok büyük bir bütçeye sahip. İlk tahminler 250 milyon dolar iken, son raporlar gerçek toplamın 350 ila 400 milyon dolar arasında olduğunu belirtiyor. Bu noktada, resmi bütçenin ne kadar olacağı belli değil, ancak aralığın her iki ucu da onu şimdiye kadar yapılmış en pahalı filmlerden biri olarak tarihe geçti.

Avengers: Endgame / Yenilmezler 4: Oyunun Sonu 356 milyon dolar

"Avengers Infinity War"un ardından dünya üzerinde kalan Black Widow, Kaptan Amerika, Thor ve Hulk kendi yaşlarını tutmaktayken, Iron Man ve Nebula ise kontrol edemedikleri bir uzay gemisinin içinde, uzay boşluğunda sürüklenmektedirler. Ancak Kuantum Bölgesi'nden çıkmanın bir yolunu bularak Avengers ekibinin kalan üyelerine giden Ant-Man, yeni bir umut ışığı olacaktır. Daha önce var olduğunu bilmedikleri bölgeler, kahramanlar ve evrenlerin varlığını öğrenen ekip, Thanos'un kurduğu bu çarpık dengeyi değiştirmek ve kendilerinden alınanı geri getirmek için hayatlarının en büyük mücadelesine girişeceklerdir. Hepsi kişisel olarak önem verdikleri şeyleri kaybetmiş olan kahramanlarımız için intikam vakti gelmiştir.

356 milyon dolarlık bir bütçeye karşılık, film dünya çapında 2.798 milyar dolar hasılat yaptı.

Harry Potter: Half-Blood Prince / Harry Potter: Melez Prens 250 Milyon dolar

Filmin ana karakteri Harry Potter, Hogwarts'taki 6. Yılında bir sürpriz ile karşılaşır. Tesadüfen, üzerinde 'bu kitap Melez Prens'e aittir' yazılı bir kitap bulmasıyla kitabın içindeki büyüleri kurcalaması sonucu Melez Prens'in gizemini keşfetmeye koyulacaktır. Bilge büyücü Dumbledore'un yol arkadaşlığı, karanlık düşmanı Voldemort ile hesaplaşmasını kolaylaştırır da Harry Potter ve arkadaşlarını bu defa çok çetrefilli bir savaş beklemektedir. J.K. Rowling'in yazdığı serinin 6. kitabı olan Harry Potter ve Melez Prens, ilk yayınlandığı gün dünya çapında tam 9 milyon satarak kendi alanında yine bir rekor kırmıştır.

Harry Potter serisinin 6. Kitabından uyarlanmış bu film, 250 milyon dolara çekilmesine karşılık 934 milyon dolar hasılat yaptı.

Meral Evcin Özdemir İpek ve Kozayı El Sanatıyla Bütünleştiriyor

Meryem Ekin

Yalova'da dedesinden kalma ipek böcekçiliğini, üniversite eğitimini aldığı geleneksel el sanatları ile birleştiren Meral Evcin Özdemir mesleği öğrenmek isteyenlere de yardımcı oluyor.

Yalova'daki atölyesinde ürettiği kozaları işleyip ipeğe dönüştüren geleneksel Türk süsleme ve el sanatları ustası Meral Evcin Özdemir, ipekten ve kozasından takılar, tablolar ile çeyizlik eşyalar yapıyor.

Dedesinin 1937 yılında başlattığı ipek koza üretimini, mezun olduğu Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Moda Tekstil Tasarım Bölümünden aldığı eğitimle birleştiren Özdemir, birbirinden güzel eserler üretiyor.

Kültür ve Turizm Bakanlığınca somut olmayan kültürel miras taşıyıcılık kartı da verilen Özdemir, yurt içi ve yurt dışında fuarlarda ipek koza işlemeciliğini tanıtıyor.

Meral Evcin Özdemir, ailesinde ipek koza üretiminin, dedelerinin 84 yıl önce yetiştiriciliğe adım atmasıyla başladığını söyledi. Dede mesleğini devam ettirerek ipek böceklerini yumurta halindeyken yetiştirmeye başladığını belirten Özdemir, "İpek aslında yetiştiriciliğinden tutun da sanatına kadar bir sevdâ, bir yaşam şekli.

Tekrar çocuklarına kavuşacak bir anne, bir ebeveyn gibi günlerini sayıyorsunuz. Son dönemde ordu gibi yiyorlar. Kıtır kıtır ses çıkıyor, koro halinde. Dut yapraklarını devamlı yiyorlar. Bu insana huzur veriyor." diye konuştu.

Cam altı sanatı ilham kaynağı oldu

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde üniversite okurken cam altı sanatı olarak ipek kozası gördüğünü ve işlemeciliği öğrenmeye başladığını aktaran Özdemir, Türkiye'ye döndükten sonra bunu aldığı tasarım ve el sanatı eğitimiyle birleştirmek istediğini dile getirdi.

Eşiyle, geleneksel el sanatlarında ipek kullanımı ile ilgili araştırmalara başladıklarını ifade eden Özdemir, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bursa ziyaretimiz sırasında Uluumay Osmanlı Halk Kıyafetleri ve Takılar Müzesi'ni gittik ve çok güzel koza levhalar gördük. Benim Kıbrıs'ta gördüğüm sanatın çok daha farklı bir versiyonu. Kıbrıs'taki sanat, cam altı sanatı olarak neredeyse cama sıfır bir şeydir yani boyutlu olmaz ama burada katman katman işlenmiş tavus kuşu görebiliyoruz. Kelime-i Tevhid yazmış, yan taraflarına gül dalları yapmış."

Meral Evcin Özdemir, bir üniversite tezine ulaştıktan sonra ipek koza işlemeciliğinin Türkiye'nin diğer bölgelerinde nasıl yapıldığını öğrenmeye çalıştıklarını aktardı.

Birçok şehirde ipek koza işlemeciliğinden eserler üretildiğini belirten Özdemir, şunları kaydetti:

"Türkiye'de her bir tarafta bu işlenmiş. Tamam diyorsunuz yani o zaman bizim de bir yerden başlamamız gerekiyor. Biz bunun yetiştiriciliğini

biliyoruz, sanatlarımız var, ne yapılabilir? Ondan sonra resmen kozayla oynamaya başladım. Onu kestim, çiçek formuna getirdim. Takılar, yüzükler, tablolar yapıyoruz. Gelin çiçekleri, damat yaka çiçekleri, nikah şekerleri, hasır şapkalar süslüyoruz, hasır terlikler, hasır çanta. Yani yapamayacağınız

bir şey yok gibi. Her şey var. Sergimiz için gelinlik yaptık. Gelinliğin askısında komple beyaz çiçeklerden, gelin çiçeği ve tacı ile harika bir kombinasyon oldu. Burada sizin altyapınız çok önemli. Eğer altyapınızda yeterli bir birikim varsa, tabii ki eğitim ve tecrübe, el emeği ile birleştiğinde çok güzel ürünler ortaya çıkıyor."

En basit uğraş gerektiren bir işin 10 dakika sürdüğünü, bazı eserler için 15 gün uğraştığını, fiyatların ise 10 lira ile 4 bin lira arasında değiştiğini anlatan Özdemir, ipek işlemeciliği kurslarında da çok sayıda kişiye eğitim verdiği sözlerine ekledi.

İpek koza el ürünleri kurs sonu sergisi

Geçtiğimiz dönemlerde de verdiği kurslarda yoğun ilgi toplayan Özdemir, kurs bitimlerinde yaptığı sergide ipek kozasının yapımını ziyaretçilerine anlattı. Sergide, ipek kozasından çiçek, tepsi, tablo, boyama, süs eşyaları, takılar, taçlar, broşlar ve işlemler de bulunuyor. Kurs eğitmeni ve geleneksel el sanatları usta öğreticisi Özdemir, "Bu sene 16 öğrencimiz vardı. Bu öğrencilerden de 13'ü belge almaya hak kazandı. Bu sene nakışları da ipek kozasına kattık. Tablolarımızda nakış ile ipek kozalarını işledik, boyutlandırdık. Güncel ihtiyaçlara cevap verecek ürünler haline getirdik ki bu sanatı öğrenen öğrencilerimiz kendilerine ekonomik katkı da sağlayabilsinler. Başarılı bir kurs dönemi geçirdiğimize inanıyorum" diye konuştu.

"Sabun Çiçekleri" Yalovalı Kadınların Geçim Kaynağı Oldu

Meryem Ekin

Yalova'da, "Hobim İşim Olsun Sabun Çiçekleri Projesi" ile sabuna şekil veren kadınlar, aile bütçelerine katkı sağlıyor.

Yalova Ticaret ve Sanayi Odası (YTSO) Kadın Girişimciler Kurulu tarafından hayata geçirilen ve Yalova Girişimci Kadınlar Derneği tarafından çalışmaları yürütülen proje kapsamında yapılan dekoratif sabunlar, kent merkezindeki iskele önünde bulunan satış noktasında vatandaşların beğenisine sunuluyor.

Yalova Girişimci Kadınlar Derneği Başkanı Tijen Evcin, YTSO Kadın Girişimciler Kurulu olarak kadın girişimcilere destek olmak amacıyla bu projeyi başlattıklarını ifade etti.

Doğu Marmara Kalkınma Ajansından (MARKA) destek alarak bir kurs düzenlediklerini anlatan Evcin, "Yalova çiçek şehri. Bu yüzden sabun çiçeği yapmaya başladık. Türkiye'de sabun çiçeğinin hocası yok. Yalovalı ev hanımları kendi yeteneklerini kullanarak, sabunlardan çiçek yaptı" diye konuştu.

"Kadınlar üretti fakat satacak yer bulamadık"

Evcin, ilk etapta pazarlama sıkıntısı yaşadıklarını belirterek, "Kadınlar üretti fakat satacak yer bulamadık. Şimdiki satış yerimizi belediye verdi, yapıyı YTSO yaptı. Dernek satış yapamadığı için Yalova Girişimci Kadınlar İktisadi İşletmesi'ni kurduk. Kadınların getirdikleri ürünleri alıyoruz ve satışını yapıyoruz. Burada 30 kadın, ürünlerini satarak aile bütçelerine katkı sağlıyor. Sabun çiçekleri, boyutlarına göre 5 ila 150 liraya alıcı buluyor. Şimdi de kooperatifleşmeye karar verdik. Yalova'da kadın kooperatifi yok, bu yüzden çalışmalara başladık. Önce kooperatifçiliği öğreniyoruz. Bütün hazırlıkları yaptık, sabun çiçeği üreten kadınlarla kooperatif kuracağız" dedi.

Gönüllü Eğitimler Veriliyor

Proje kapsamında sabun çiçeği üzerine eğitim aldığını belirten Meryem Buhari, bu alanda kendisini geliştirdiğini söyledi.

Buhari, ev hanımlarına bir çalışma alanı ve gelir sağlamak ve Yalova'ya bir marka kazandırmak için çalışmalarını yoğunlaştırdıklarını ifade ederek, bu işi öğrendikten sonra da isteyen ev hanımlarına gönüllü olarak eğitim verdiğini belirtti.

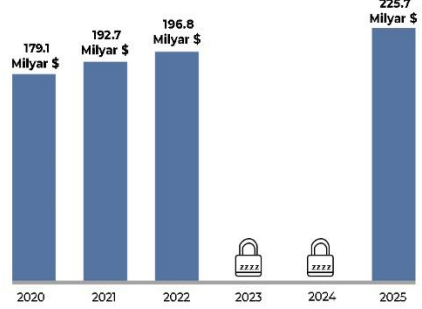
OYUN SEKTÖRÜ YÜKSELEN İVMESİYLE GELECEK VADEDİYOR

Ceyda Ayık

Pandemiyle birlikte yükselişe geçen oyun sektörü her geçen yıl yeni oyuncular ve yatırımcılarla hızla gelişmeye devam ediyor.

Dünyada ve Türkiye’de pandemiyle beraber yaşanan kapanmalarda oyun sektöründe büyümeler gerçekleşti. Bilgisayar ve konsol oyunlarına olan ilgi arttı. 2020 yılında bir önceki yıla göre yüzde 23 artış yaşayarak 177.8 milyar dolar değere ulaşan oyun sektörü, 2021 sonunda neredeyse 200 milyar doları gördü. Newzoo’nun yayınladığı 2022 Küresel Oyun Pazarı raporuna göre, oyun pazarının 2020’de 179.1 milyar dolardan 2025’te 225.7 milyar dolara çıkacağı öngörülüyor. Yeni piyasaya sürülen oyunlarla beraber oyuncu sayısının da 2025’e kadar yaklaşık 3.6 milyara ulaşacağı tahmin ediliyor.

Küresel Oyun Geliri Tahminleri
2020 - 2021 - 2022 ve 2025

ASYA PASİFİK İLK SIRADA YER ALIYOR

Newzoo verilerine göre 2022 küresel oyun pazarı büyüklüğünde ilk sırada bulunan Asya Pasifik yüzde 49 büyüklükle 95.6 milyar dolar gelir elde etti. Küresel oyuncu sayınsındaysa pazarın yüzde 55’ine sahip olan Asya Pasifik 1.746 milyar oyuncuya sahip.

OYUN SEKTÖRÜNÜN TÜRKİYE’YE YANSIMASI

Türkiye'deki oyuncu sayısı 2020 yılında 36 milyonu aştı ve oyun sektörü büyüklüğü 880 milyon dolara ulaştı. Gaming in Turkey tarafından yayımlanan Türkiye Oyun Sektörü 2022 Raporu'na göre, 2021'de 52 oyun şirketine toplam 264,8 milyon dolarlık yatırım yapıldığı Türk oyun sektöründe, 2022'de yaklaşık yüzde 60 artışla 23 şirkete toplam 424,7 milyon dolarlık yatırım yapıldı.

Türkiye Esport Federasyonu (TESFED) Alper Afşin Özdemir yaptığı açıklamada, “Şu aşamada federasyonumuza kayıtlı 175 spor kulübü, 61 özel beden tesisi, 88 antrenör ve 15.375 lisanslı esportcumuz bulunmaktadır ” ifadelerini kullandı.

OYUN LİGLERİ SEKTÖRE OLAN İLGİYİ ARTTIRIYOR

Esport ve lig turnuvalarıyla birlikte oyun pazarı daha da canlı bir hale geldi. League of Legends, Valorant, PUBG, Dota 2 gibi birçok oyun, oyuncularını etkisi altına alırken Twitch ve Youtube Gaming gibi platformlarda yapılan yayınlarla birçok izleyicinin de ilgisini çekiyor. Dünya çapındaki esport izleyicileri 2022 yılında 532 milyon kişiye ulaşırken bu sayı 2025'e kadar 640 milyondan fazla olacağı tahmin ediliyor.

EVLENECEK ÇİFTLERE CEP YAKAN KUTLAMA MALİYETİ

CEYDA AYIK

Havaların ısınmasıyla düğün sezonu başladı. Yeni sezonda düğün maliyeti evlenecek çiftlerin cebini yakıyor.

Yeni sezonda düğün masrafları geçen seneye göre artan fiyatlarla çiçedsği burnunda çiftleri düşündürüyor. Düğün salonu fiyatları geçen seneye göre neredeyse iki katı artarak 15 bin liradan 25 bin liraya yükseldi. 40 bin lira olan kır düğünü 90 bin liraya yükselirken otel düğünleriye kişi başı 70 Euro'dan 140 Euro'ya kadar yükseldi. Çiftlerse artan fiyatlar karşısında nikaha yöneliyor.

‘MALİYETLER ÇOK YÜKSELDİ’

Düğün salonu işletmecisi Ruhan Gündüz konuyla ilgili şunları aktardı:

“Önceki yıllara göre maliyetlerimiz çok yükseldi. Tedarikçilerden aldığımız ürünler yüzde 300 artmasına rağmen biz saloncu olarak yüzde 50 artışla devam ediyoruz. Bu da biz saloncuların iş potansiyelini düşürmeye başladı.

Çiftlerimizin alım gücü kalmadı. Elektrik ve enerji giderleri, bütün saloncuların en büyük sıkıntılarından bir tanesi, kiraların artması. Düğün salonlarına 30-35 bin lira istediğimizde kimse düğün yapmayıp nikah salonlarına yöneliyor.”

Düğün salonu fiyatlarının davetli sayısına göre değiştiğini belirten Gündüz,

“Salon fiyatlarına biraz dokunduğumuzda iş yapamaz hale geldik. Bu sene düğün salonu fiyatlarımız değişiyor. 30 bin liradan başlıyor, davetli sayısı ve güne göre değişiyor. Hafta içi 25 bin lira, hafta sonu 45,5 0, 60 olarak salonuna ve semte göre değişiyor. Yemekli bir düğünün maliyeti 400-500 bin liradan aşağı değil.

200 kişilik yemekli bir düğün ortalama 80 bin civarında, salon, kamera eklediğimizde 100 bin lirayı bulacaktır. Yaz kış olarak yüzde 20 fark ediyor. Düğün sezonları yazdan kışa doğru dönmeye başladı” ifadelerini kullandı.

MANZARAYA KARŞI DÜĞÜNDE FİYATLAR KİŞİ BAŞI 30 EURO FARK EDİYOR.

Beyoğlu'nda bulunan bir otelin satış müdürü Elif Kuş, "Artan fiyatlar sebebiyle bir çok şeyde fiyat artışı olduğu gibi düğünde de fiyat artışı mevcut. Geçen yıla oranla yüzde 100 artan fiyatlarımız oldu. Düğün organizasyonu yapmak isteyen misafirlerimiz her halükarda, kişi sayılarını düşürerek yine de düğün organizasyonlarını tercih ediyorlar. Fiyat aralıklarımız belirlenen şartlara göre değişse de ortalama 140 Euro'dan başlıyor. Düğün organizasyonunun ucu bucağı yok. Misafirlerin isteklerine göre değişiyor. Süslemeler, müzik firmaları, fotoğraf ve kamera firmaları eklendikçe rakamlar da değişiyor. 140 Euro'yu, 180 Euro ve bin Euro ile de bitirebilirler. Bu tamamen çiftin isteklerine göre değişiklik gösteriyor. Manzaraya karşı da kişi başı fiyatlar 20-30 Euro artış gösteriyor" ifadesinde bulundu.

‘EN DEĞERLİ AKŞAM CUMARTESİ’

Sarıyer'de bulunan kır düğünü mekanı işletmecisi Ahmet Şahin maliyetler hakkında şunları söyledi: "Bu sezonun çiftleri geçen sezondan yerleri tutmaya başladı. 28 bin liradan fiyatlar başlar, 90 bin liraya kadar çıkar. Kişi sayısı artarsa fiyat artar, yemekli olursa fiyat 140 ila 200 bin lira arasında değişiyor. Kurulum, sistem her şey bize ait. 28 bin lira hafta içi akşam ve kokteylli. En değerli akşam cumartesi akşamları oluyor. Cumartesi akşamı maliyet 70 bin kokteylli, yemekle birlikte 40 bin daha eklenir. 110 bin liraya gelmiş olur. Geçen sene ile bu sene arasında fazla zam yapamadık çünkü insanlar bu fiyatları kaldıramazdı. Geçen sene bir koli peçeteyi 70 liraya alıyorduk, şimdi 200 liradan alıyoruz. 40 bin liralık bir programı 89 bin liraya veriyoruz. Geçen seneye göre piyasa daha durgun."

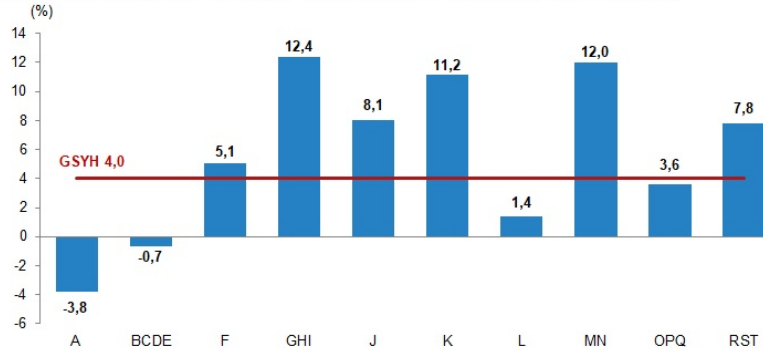
TÜRKİYE EKONOMİSİ İLK ÇEYREKTE BÜYÜME KAT ETTİ

Ceyda Ayık

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2023 raporuna göre Türkiye ilk çeyrekte yüzde 4 oranında büyüme gösterdi.

Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH) 203 yılı birinci çeyreğinde, zincirlenmiş hacim endeksi olarak geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yüzde 4 artış gösterdi. GSYH'yi oluşturan faaliyetler bakıldığında; 2023 yılı birinci çeyreğinde geçtiğimiz yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; hizmetler yüzde 12,4, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri yüzde 12,0, finans ve sigorta faaliyetleri yüzde 11,2, bilgi ve iletişim faaliyetleri yüzde 8,1, diğer hizmet faaliyetleri yüzde 7,8, inşaat yüzde 5,1, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri yüzde 3,6 ve gayrimenkul faaliyetleri yüzde 1,4 arttı. Tarım sektörü yüzde 3,8, sanayi ise yüzde 0,7 azaldı.

GSYH, iktisadi faaliyet kollarına göre A10⁽¹⁾ düzeyinde büyüme hızları, I. Çeyrek: Ocak-Mart, 2023

(1) A-Tarım, ormancılık ve balıkçılık, BCDE-Sanayi, F-İnşaat, GHI- Hizmetler, J-Bilgi ve İletişim, K-Finans ve sigorta faaliyetleri, L-Gayrimenkul faaliyetleri, MN- Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri, OPQ- Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, RST- Diğer hizmet faaliyetleri.

İLK ÇEYREKTE CARİ FİYATLAR 4 TRİLYON 631 MİLYAR 792 MİLYON TL OLDU

Gayrisafi Yurtiçi Hasıla üretim yöntemleriyle, 2023 yılı birinci çeyreğinde cari fiyatlar geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 84.8 artarak 4 trilyon 631 milyar 792 milyon TL oldu. Birinci çeyrek cari fiyatlar ABD Doları bazında bakıldığında 245 milyar 464 milyon olarak gerçekleşti.

GSYH sonuçları, I. Çeyrek: Ocak-Mart, 2023

Yıl	Çeyrek	GSYH			Değişim oranı (%)
		Cari fiyatlarla (Milyon TL)	Cari fiyatlarla (Milyon \$)	Zincirlenmiş hacim endeksi	
2021	Yıllık	7 248 789	807 106	199,7	11,4
	I	1 395 931	189 364	173,4	7,5
	II	1 592 926	190 006	187,1	22,2
	III	1 931 231	227 406	214,7	7,9
	IV	2 328 700	200 330	223,5	9,6
2022	Yıllık	15 006 574	905 501	210,8	5,6
	I	2 511 885	180 920	186,6	7,6
	II	3 428 260	219 943	201,8	7,8
	III	4 265 712	241 968	223,4	4,0
2023	IV	4 800 717	262 669	231,3	3,5
	I	4 631 792	245 464	194,2	4,0

T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIğI 21 MİLYON TON BUğDAY REKOLTESİ BEKLİYOR

Özge Polat

Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. Vahit Kirişci, Kahramanmaraş programı kapsamında Dulkadiroğlu ilçesi Peynirdere Mahallesi kırsalındaki bir buğday tarlasında buğday rekolte beklentisini açıkladı. Bakan Kirişci, bu yıl buğday için yüzde 5'lik artışla yaklaşık 21 milyon ton rekolte beklendiğini bildirdi.

İçinde buldukları tarlanın henüz hasada yaklaşmadığını belirten Kirişci, "Biz normal şartlarda ekim-şubat ayları arasında olabildiğince yağış almayı bekleriz. Ama bu yıl biraz kurak geçti. Şubat sonrasında özellikle mart-nisan-mayıs aylarında yağışta artış oldu. Bilhassa nisan-mayıs aylarında bazı bölgeler için söylüyorum son 63 yılın en yüksek yağış ortalamalarına erişildi. İnşallah kurak geçen dönemin telafisi adına bu yağışlar berekete ve verim artışına, aradaki kaybın telafisine imkân sağlayacak durumda. Bu yıl rekoltenin yüksek olmasını bekliyoruz. Gece ile gündüz arasındaki ısı farkından dolayı da inşallah ürün kalitemiz çok çok yüksek. Çünkü gece ile gündüz arasındaki ısı farkı ne kadar yüksek olursa, o kadar daha kaliteli bir buğdayı elde etmemiz mümkün oluyor." diye konuştu.

Konuşmasının devamında Kirişci, şu sözlerine yer verdi:

"Yeni dönemde almış olduğumuz karar çerçevesinde, önce ihracat yapacak, sonra ithalat yapacak. Buradaki muradımız da tıpkı gümrük vergisinin artırılmasında olduğu gibi dâhilde işleme faaliyetlerini yürüten işletmelerin iç piyasadan ürün alıp kendi üreticimizin ürünlerine değer yüklemek arzusuydu. Hükümet olarak aldığımız bir diğer önemli karar da önceki yıllarda mazot ve gübre destekleri mart ayının sonuna doğru ödenirdi. Ama biz hububatla ilgili mazot ve gübre desteklerini 6 ay öne çektik. Bu destekleri de nakdi olarak değil aynı olarak verdik, 6 ay öne çektik. Bunun da üreticimiz açısından katkı olduğunu belirtmek isterim."

Her daim çiftçiyi desteklediklerini belirten Kirişçi,

"Gerek Toprak Mahsulleri Ofisimizin gerekse özel sektöre ait lisanslı depolarımızın tamamı üreticilerimiz isterse ürünlerini hasat edip ürünlerini bu depolarda muhafaza edebilirler. Biz fiyat açıkladığımızda kendi tercihlerini hayata geçirebilirler. Yani Toprak Mahsulleri Ofisi olarak fiyatları açıkladığımızda üretici kendi kararını verecek, depolardaki ürünlerini satmış olacak. Geçtiğimiz yılı örnek alacak olursak, 2022 yılı fiyatımızı 5 Haziran'da açıkladık. Bu yıl da piyasa şartlarını ve mevsimsel şartlarını da dikkate alarak inşallah gerektiğinde, gerekli zamanı, gereken fiyatı açıklıyor olacağız. 2022 yılında, bir önceki yıl 2250 lira olan buğdayı, 7 bin 450 liraya almıştık. 7 bin 450 liranın bin liralık kısmı Toprak Mahsulleri Ofisi'ne teslim edilen ürünler içindi. Piyasada da 6 bin 450 lirada buğday işlem görmüştü. Bu yıl da oturup bu hesaplamaları yapacağız. Bizler için üreticinin üretim maliyetleri ve refah seviyesi bu anlamda önemli olacak. Piyasa şartlarını da dikkate alacağız." dedi.

KIRSAL DÖNÜŞÜM PROJESİ İLE ÇİFTÇİYE 10 YENİ MÜJDE

Özge Polat

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Gaziantep Nurdağı'nda Köy Evleri Anahtar Teslim Töreni'nde, "Çiftçilerimize ziraat bankamız vasıtası ile sıfır faizle hayvancılık kredisi vererek, hayvan ve yem alımlarını destekleyeceğiz" diyerek çiftçilere verdiği 10 yeni müjdeyi açıkladı.

Gaziantep'in Nurdağı ilçesi Beleren kırsal mahallesinde gerçekleşen "Gaziantep Nurdağı Belpınar ve Mesthüyük Köyleri, Kahramanmaraş Türkoğlu Özbek Köyü Köy Evleri" açılış ve anahtar teslim törenine MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli ile birlikte katılan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, çiftçilere verdiği 10 yeni müjdeyi açıkladı.

İşte Cumhurbaşkanınının 10 Yeni Müjdesi

*Akıllı Köy Evleri

Gelişmiş altyapısı, internet destekli teknolojisi, yenilenebilir enerjisi, sıfır atık uygulamasıyla akıllı köy evleri modeli uygulamaya konulacak.

*Sıfır Faiz

Afet alanlarındaki köy evlerinde kalacak çiftçilere sıfır faizli kredi sağlanacak.

*Ev Sahibi Olma İmkânı

İlk Evim Kampanyası şartlarıyla akıllı köylerden ev sahibi olma imkanı getirilecek.

*Finansman desteği

Köylerde yaşayan vatandaşlardan evini akıllı köy evine dönüştürmek isteyenlere finansman sağlanacak.

*Üretime Teşvik

Kırsal dönüşüm kapsamında 50 baş üzeri büyükbaş ari damızlık üretimine teşvik verilecek.

*Hayvancılık Desteği

Aile tipi işletmelerde büyükbaş ve besi hayvancılığı desteklenerek her haneye en az bir asgari ücret garantisi verilecek.

*Sulama Altyapısı

Tarımsal üretimde basınçlı sulama altyapısı güçlendirilerek rekolte ve gelir arttırılacak.

*Gelir Garantisi

Sözleşmeli üretim yaygınlaştırılarak hem üretici geliri garanti altına alınacak hem de gıdadaki fiyat dalgalanmalarının önüne geçilecek.

*Sera Yatırım Desteği

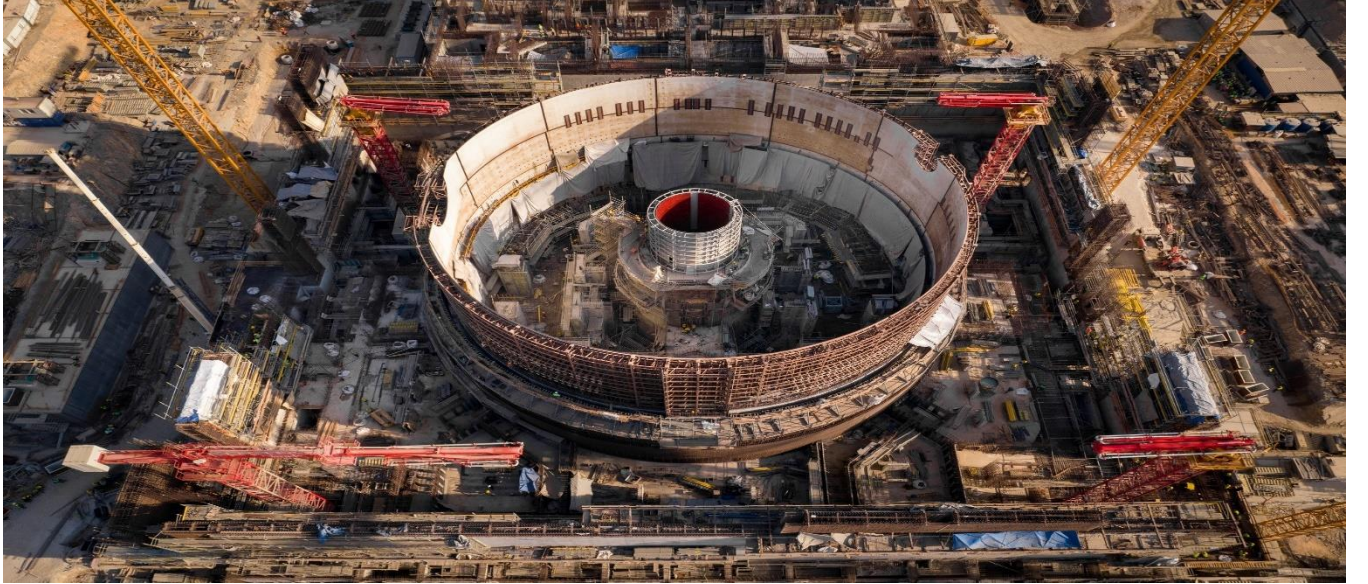
Jeotermal organize sanayi bölgeleri başta olmak üzere sera yatırımlarındaki destekler arttırılacak.

*Karadeniz Gazından Üre

Azotlu gübrelerdeki dışa bağımlılığın azaltılmasına yönelik Zonguldak'ta Karadeniz gazından üre sağlayacak fabrika kurulacak.

TÜRKİYE İçin bir ilk: Nükleer Santral

Dilara Bozkurt

Türkiye 1976 yılında arazinin incelenmesiyle NGS İnşaat lisansı alındı bununla beraber Nükleer güç santrali temelleri atıldı. Bu büyük Nükleer santralin ekonomiye 50 milyar dolar katkısı olduğu söyleniyor.

Ekonomik olarak ve elektrik ihtiyacı olarak büyük katkı sağlayacağı düşünölen Türkiye'nin ilk nükleer santrali Akkuyu NGS için çalışmalarının 2023 yılında önemli bir noktaya gelmesiyle çalışmaları ve hikayesi merak konusu oluyor. Türkiye topraklarında nükleer santral kurma fikri ilk 1965'te araştırılmaya başlandı. Türkiye bu enerjiyi barışçıl kullanacağına dair anlaşma yaptıktan sonra bu anlaşmayı imzalayan ilk ölkelerden oldu. Mersin de temelleri atılan bu büyük enerji kaynağının hikayesi ise 2010 yılında iki ölkö Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyon Hükümeti arasında anlaşma imzalandı, buna bağılı olarak AKKUYU NGS ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş. ismi tescillendi. Yapımı için ilk Cengiz inşaat AŞ. İle anlaşmaya varılıyor. 2018 yılında Türkiye'ye stratejik yatırımcı statüsü verildi. Stratejik yatırım statüsü vergi ve gümrük ödemlerinde birtakım ayrıcalıklar tanınmayı öngeren bir ayrıcalık olarak adlandırılıyor. 2018 yılında 1 nolu bölgenin temelleri atılıyor 2019 yılında ise 2 nolu bölgenin temelleri atılıyor.

ELEKTİRİK İHTİYACININ YÜZDE 10 NUNU TEK BAŞIMA KARŞILAYACAK

Mersin'in Gülnar ilçesinde inşa edilen santral her bir reaktörün tam kapasite devreye girmesiyle, Türkiye'nin toplam elektrik ihtiyacının yüzde 10'unu tek başına karşılayabilir. Santral 60 yıl boyunca hizmet verebilir. Nükleer inşası ekonomik olarak büyük katkı ve istihdam sağlıyor inşaat sahasında 10 bin insanın çalışması sağlanıyor bu da ekonomik olarak insanlara fayda da bulunuyor.

Rüzgârdan sonra en düşük karbonlu Elektrik üreten nükleer santrallerin ekonomik kalkınma, istihdam ve sanayileşmeye sağladığı katkı nedeniyle Covid-19 sonrası toparlanmada önemli bir rol oynayacağına dikkat çekiliyor.

Çeyizcilere Müjde; çeyiz hesabı

Dilara Bozkurt

Aile sosyal politikalar bakanlığı tarafından başlatılan bu uygulama ile evlenmek için maddi zorluklar çeken gençlere müjde oldu. Bu uygulama ile bankalar da çeyiz hesabı açan bireylere birikimin yüzde 20 illa 25'i kadar faiz tutarı veriliyor.

Türk geleneklerinden biri olarak kabul edilen, genç kızların özenle beğenip aldığı çeyizler teknolojinin gelişmesi ve sanal alışverişin yayılmasıyla her yerde görülmeye başladı. Çeyiz hesabı, Evlenmek amacı ile asgari 3 yıl birikim yaparak evlilik öncesi gelir elde etmek ve en geç 27 yaşına kadar ilk evliliklerini yapmak koşulu ile devlet katkısına hak kazanılmasına imkân veren tasarruf hesabıdır. Evlenmeye adım atan gençlerin öncesinde birikim yapmak için açacakları bu hesabı açmak için bankaya gidip çeyiz hesabı açtırmak için başvurmaları gereklidir.

Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından gençlere duyurulan, çeyiz hesabı açan birey ya da bireyler 26 yaşını doldurmadan önce çeyiz hesabını açtıkları bankaya başvurarak yatırımlarına evlilik cüzdanları ile erişim sağlayabiliyorlar. Açılan bu hesaba devletin de katkısı ise en az 3 sene düzenli yatırımın sonucunda devlet birikimin üzerine yüzde 20 ila 25 oranında destek sağlayabileceği bildirildi.

Çeyiz hesabı için öncelikle aylık ödeme planına uyulması gerekiyor 2023 yılı için aylık ödemelere ilişkin tutarları ise alt sınır 630,51 TL, üst sınır 6.305,22 TL'dir. Üç aylık ödemelere ilişkin hesap alt sınır 1.891,56 TL, üst sınır 18.915,74 TL'dir.

Bu hesabı açabilmek için gerekenler ise; Türk vatandaşı olmak, yurtiçi mevduat veya katılım bankalarında çeyiz hesabı açması,

Evlilik tarihinden önce asgari 3 yıl boyunca hesaba düzenli ödeme yapması,27 yaşını doldurmadan ilk evliliğini yapması. Gibi şartlar sağlandıktan sonra bu hesaptan yararlanılabilir.

Futbol Para Ligi 2022: En Çok Gelir Elde Eden Futbol Kulüpleri

Mesut Miraç Nalbant

Her yıl dünyada en çok gelir elde eden futbol kulüplerini ve gelir rakamlarını paylaşan Deloitte Futbol Para Ligi (DFML) 2022 yılı raporu yayınlandı. Manchester City 644 milyon euro ile listenin zirvesinde yer aldı.

Futbol, dünyanın en popüler sporlarının başında geliyor. Bu popülerlik büyük bir Pazar hacmini de beraberinde getiriyor. Özellikle Avrupa tarafında çok büyük ve köklü organizasyonlar yer alıyor.

UEFA'nın her yıl düzenlediği Şampiyonlar Ligi, Avrupa Ligi ve son iki senedir düzenlenen Konferans ligi Avrupa ülkelerindeki kendi liginde başarılı olan kulüplerin katıldığı ve aldıkları sonuçlara göre kasalarına yüklü meblağlar eklediği organizasyonlardır. Bunun yanında kulüpler, sponsorluk ve reklam anlaşmalarıyla gelirlerini yükseltir.

En çok kazanan takımlar ve ülkeleri

2022 yılında en çok kazanan takım 644 milyon euro hasılat ile Manchester City oldu. Listedeki ilk on takımın beşi İngiltere, ikisi İspanya ve diğer üçü ise Fransa, İtalya ve Almanya Ligi'nde mücadele eden takımlar oldu. Liste sırasıyla şu şekilde:

- 1- Manchester City (İngiltere) 644.9 Milyon Euro
- 2- Real Madrid (İspanya) 640.7 Milyon Euro
- 3- Bayern Münih (Almanya) 611.4 Milyon Euro
- 4- FC Barcelona (İspanya) 582.1 Milyon Euro

- 5- Manchester United (İngiltere) 558 Milyon Euro
- 6- Paris Saint Germain (Fransa) 556.2 Milyon Euro
- 7- Liverpool (İngiltere) 550.4 Milyon Euro
- 8- Chelsea (İngiltere) 493.1 Milyon Euro
- 9- Juventus (İtalya) 433.5 Milyon Euro
- 10- Tottenham Hotspur (İngiltere) 406.2 Milyon Euro

Yükselen Değer: E-spor Ekonomisi

Mesut Miraç Nalbant

1990'lı yılların sonunda ortaya çıkan e-spor, günümüzde devasa bir pazar hacmine ulaşmış durumda. Peki e-spor ekonomisi nedir?

E-spor nedir?

E-spor, dijital ortamlarda oynanan rekabetçi video oyunlarının çeşitli para ve ödüller karşılığında yapılan ve genellikle dijital ortamlarda ilgiyle takip edilen turnuvalar olarak nitelendirilebilir. İlk e-spor etkinliği 1997 yılında Quake isimli oyunda gerçekleştirildi ve ardından çoğu çok oyunculu oyunun e-spor turnuvaları düzenlendi ve e-spor bir endüstri haline geldi. 2003 yılında Türkiye'nin ilk e-spor takımı kadrosuyla sahaya çıktı. 2005 yılında birçok firma büyüyen bu pazara yatırım yapmaya başladı.

2022 yılının en popüler 5 e-spor oyunu ve dağıtılan ödüller

5- Counter Strike: Global Offensive (CS: GO)

2012 yılında piyasaya sürülen ve taktiksel nişancı oyunu olan CS: GO tüm dünyada en popüler e-spor oyunlarının başında gelir. 2022 yılında CSGO oyununda 517 turnuva düzenlendi ve toplam 15 milyon 651 bin dolar değerinde ödül dağıtıldı.

4-PUBG: Battlegrounds

2016 yılında çıkışını gerçekleştiren, battle royal türünde olan ve çıktığı günden itibaren çok sayıda oyuncuyla buluşan PUBG e-spor tarafında oldukça aktif olan bir oyundur. 2022 yılında 123 adet turnuva düzenlenen oyunda toplam 16 milyon 346 bin dolar değerinde ödül paylaşımı yapıldı.

3-Arena of Valor

Mobil bir MOBA (Multiplayer Online Battle Arena) oyunu olan Arena Of Valor 2022 yılında en çok ödül dağıtan oyunlardan biri olmuştur. Esports Charts'ın paylaştığı verilere göre 2022 yılında 57 adet turnuvaya sahiplik eden ve toplamda 22 milyon 415 bin dolarlık ödül sahiplerini buldu.

2- PUBG: Mobile

PUBG: Battlegrounds isimli oyunun mobil versiyonu olarak çıkışını gerçekleştiren PUBG mobile çıktığı günden bu yana yoğun ilgiyle oynanmaya devam etmektedir. 2022 yılında 342 tane turnuva düzenlenerek toplamda 24 milyon 721 bin dolar ödül havuzu oluşturdu.

1- Dota 2

MOBA türünde çıkış yapmış ve listedeki en eski oyunlardan biri olma özelliğini taşıyan Dota 2, piyasaya sürüldüğünden beri popülerliğini kaybetmemiştir. 2022 yılında en çok ödül dağıtılan turnuvalara sahip olan Dota 2, 160 turnuvada dağıtılan 32 milyon 526 bin dolar ile 2022 yılının en çok ödül dağıtılan e-spor oyunu oldu.

GÜZELLİK ENDÜSTRİSİ EKONOMİYE KATKI SAĞLIYOR

Merve Sağır

Günümüzde güzellik endüstrisine olan ilgi ve talebin artması, güzellik endüstrisinin ekonomiye yansımaları olumlu bir şekilde etkiliyor ve bu sektörün daha istikrarlı gelişmesine olanak sağlıyor.

Günümüzde ekonomik bakımından güzellik endüstrisi, alanında diğer sektörler arasında bir ivme kazandı.

Kozmetik ürünler, parfümler, estetik hizmetler, cilt bakımı, saç bakımı ve spa gibi çeşitli alt sektörleri kapsayan güzellik endüstrisine talep her geçen gün artıyor.

Büyük bir pazara sahip olan güzellik endüstrisi dünya genelinde milyarlarca değer niteliği taşıyor. Güzellik endüstrisi ekonomiye iki şekilde yansır. Bunlardan biri, güzellik merkezlerine, spa salonlarına olan izdiham. Bir diğeri tüketicinin harcamalarıdır. İnsanlar güzellik ürünlerine ve güzellik hizmetleri-

da fazla oluyor. Bu endüstri, birçok alanda hizmet verdiği için, güzellik sektöründe çalışan birçok kişiye ev sahipliği yapıyor. Güzellik sektörün de kuaför, güzellik uzmanı, plastik cerrah, masör-masöz, medikal estetik hekimi, dermatolog uzmanı

gibi

meslekler

yer

alıyordu.

ne yatırım yapmaya devam ediyor. Bu da ekonomik büyümeyi teşvik ediyor ve sektörün canlanmasını sağlıyor.

Güzellik İhtiyaç mı?

Güzelliğin ihtiyaç olması göreceli bir kavramdır. Bu kişinin bu duruma bakış açısına göre değişir. Yani güzellik keyfi bir harcama mı, zaruri bir harcamamı sorusunun cevabı kişiden kişiye farklılık gösterir.

Güzelliğin bir ihtiyaç olduğunu belirten Medikal estetik hekimi Dr. Aysun Karhan ‘‘Güzellik kişinin kendine olan özgüvenini yerine getirir ve bu çok önemli bir şeydir. En basitinden saçını başını yaptırırsın toplumdaki yürüyüşün, duruşun değişir, kişiye özgüven gelir. Enerjisi yükselir ve günü

güzelleşir. 50 yaşında bir hasta geldi bana, şöyle diyor: ‘çocuklarım, etrafımdakiler dedi ki çok çöktün.’ Bu psikolojik anlamda kötü bir etki yaratıyor ama biz bir şeyler yaptığımızda yüzü daha da güzelleştiği zaman, yaşı bir tık daha geriye doğru aldığı zaman, o kadar mutlu oluyor ki. Bir psikolojisine iyi geliyor, ikincisi de cildine bir yatırım yapmış oluyor. Bir de insan kendine bakınca mutlu hissetmeli değil mi? Mutlu görünmesi lazım,’’ diye konuştu.

Aysun Karahan’dan botoks işlemi gören Rabia Karabulut’ a göre güzellik bir ilkel ihtiyaç. Karabulut bunu ilk insanlar olan mağara insanlarından örnek vererek anlattı: ‘‘Mağara döneminde erkeklerin gücü, getirdiği avlara göre derecelendiriliyordu. Kadının eş tercihi güçlü erkekten yana. Erkeklerin ise tercihi çekici, vücut hatları kıvrımlı olan, kabarık-uzun saçlı, albenisi olan kadındı. Yani bu durumu günümüze yatırdığımızda bir erkek maddi gücü elindeyse eğer kendini o kadar güçlü hisseder, bu ilkelidir. Ve bir kadın ne kadar güzelse, ilkel bir ihtiyaç olan bu güzellik o kadında varsa, o kadında kendisini o kadar iyi hisseder. ‘Dolayısıyla güzellik ilkel bir ihtiyaçtır.’’

Güzelliğin Faturası

Güzellik için harcanan paraların miktarını iki durum belirler. Birinci durumda paranın miktarı kişinin cebinin genişliğine göre boyut değiştiriyor. İkinci durumda ise kişinin bunu ihtiyaç görüp görmemesidir.

mutlaka ayırım,” dedi. Üniversite öğrencisi Merve Sağır ise tam tersi olarak bunu ihtiyaç olarak görmediğini ve bursunu daha önemli gördüğü durumlara harcadığını veya biriktirdiğini belirtti.

Üniversite öğrencisi Hayrunnisa Yıldırım “Yemek her insan için nasıl ilkel bir ihtiyaçsa en basitinden fondöte benim için bu şekilde. O yüzden her ay aldığım bursun bir kısmını kozmetik ürünlerine

Rabia Karabulut güzelliğin parasal değerinden ve kendi harcamalarından bahsetti. Karabulut’a göre güzelliğin faturası kişiye göre değişiyor. Rabia Karabulut, ev hanımının kişisel bakımlarına harcadığı para ile çalışan bir kadının harcadığı paranın tamamen farklı olduğunu söyledi. Kendi harcamasını da şu şekilde belirtti: ‘Güzellik faturam aylık yaklaşık 1500tl civarında.’

Güzelliğin Rakamsal Değeri:

Botoks: 2500-5000 TL

Dolgu: 3000-6000 TL

PRP: 1500 TL

Cilt Bakımı: 300-600 TL

Burun Estetiği: 15000-30000

Ülkelerin Güzelliğe Yatırımı

Getirisi yüksek olan sektörlerinden dolayı birçok ülke güzellik endüstrisine yatırım yapıyor. Dünya genelinde çoğu ülkeler güzellik endüstrisine katkı sağlıyor. Bunlardan önde gelen ülkeler; Amerika Birleşik Devletleri, Fransa, Güney Kore, Japonya ve İngiltere.

Kozmetik sektörü dendiğinde akla gelen ilk ülke Kore. Teknoloji sektöründe sürekli gelişme gösteren Kore, nitekim güzellik alanında da bu başarıyı sergiliyor. Kore, dünyanın pek çok yerinden sipariş edilen markaların ev sahipliğini yapıyor.

Spa alanında ülkeler arasında Tayland ön planda. Kendi ülkesine özgü thai masajı bunun örneği.

Fransa, kozmetik ve parfüm sektöründe dünya genelinde üne sahip ülkeler arsında. Paris, moda ve güzellik trendlerinin merkezi olarak kabul ediliyor. Fransız markaları dünya çapında popülerliğe sahipti.

Güney Kore, plastik cerrahi yöntemlerinin en sık uygulandığı ülke özelliğini taşıyor.